

АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ ПРО СТАН І НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ОЦІНКИ ЗБИТКІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗНИЩЕНОГО МАЙНА ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Практичний досвід та рекомендації

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ
ПРО СТАН І НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ОЦІНКИ
ЗБИТКІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО
РЕЄСТРУ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗНИЩЕНОГО
МАЙНА ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ
ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

КИЇВ
2022

УДК [351.778.5-044.342:33.054.23]:[349+342.922](477)

**АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ
ПРО СТАН І НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ОЦІНКИ
ЗБИТКІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ
ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗНИЩЕНОГО МАЙНА ВНАСЛІДОК
ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ
УКРАЇНИ**

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Над документом працювали:
члени всеукраїнської громадської організації
ГО «Housing Ukraine»:

Парух Іван Вікторович,
Коротченко Наталія Михайлівна,
Алексеєнко Катерина Володимирівна,
та Почесний Президент
Комнатний Сергій Олександрович

Доповідь підготовлено в межах проекту Ради Європи
«Внутрішнє переміщення в Україні:
розробка тривалих рішень. Фаза II»

Погляди, викладені в цьому дослідженні,
належать авторам цієї роботи
і не висловлюють офіційну
позицію Ради Європи

ISBN 978-966-998-442-5

Фото на обкладинці:
Руденок М. М.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

© Проєкт Ради Європи
«Внутрішнє переміщення в Україні:
розробка тривалих рішень», 2022
© ГО «"ВГО" ХАУСІНГ ЮКРЕЙН», 2022
© Видавництво «Право», оформлення, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Порядок обстеження об'єктів, пошкоджених унаслідок збройної агресії російської федерації.....	9
2. Проведення технічного обстеження об'єктів нерухомого майна.....	11
3. Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації. Основні засади функціонування. Стан упровадження.....	15
4. Процедура подання інформаційного повідомлення про пошкоджене / знищене майно.....	22
5. Відшкодування збитків (надання компенсації) за пошкодження або знищення житлової нерухомості, заподіяних унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.....	24
6. Законодавчі ініціативи щодо врегулювання питання отримання відшкодування за знищене / пошкоджене майно.....	31
7. Процедура проведення та нормативне забезпечення обстеження (фіксації) та обліку пошкодженого та зруйнованого нерухомого майна внаслідок військової агресії російської федерації проти України в Іванівській об'єднаній територіальній громаді Чернігівської області.....	34
8. Рекомендації щодо створення та функціонування національного реєстру, який об'єднуватиме інформацію щодо пошкодженого та зруйнованого внаслідок військової агресії російської федерації житла громадян України та запровадження окремої електронної (цифрової) платформи щодо пошкодженого та зруйнованого внаслідок військової агресії російської федерації житла та її наповнення в окремій об'єднаній територіальній громаді.....	37
Нормативно-правові акти та законопроекти, які було проаналізовано під час підготовки аналітичних матеріалів.....	43
Додатки:	
Додаток 1. проєкт Наказу про запровадження електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальній громаді _____ області, призначення відповідальних осіб за її ведення та надання прав доступу до реєстру електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків).....	45
Додаток 2. проєкт Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальній громаді _____ області.....	47
Додаток 3. проєкт Меморандуму про взаємодію та розуміння.....	54
Додаток 4. примірні форми договорів про співпрацю між банківською установою та територіальною громадою.....	58

ВСТУП

Повномасштабна російська збройна агресія проти України, розпочата 24 лютого 2022 р., призвела до надзвичайно тяжких наслідків для мільйонів українських родин та для держави в цілому, адже потягла за собою колосальні втрати людських життів, знищення житла та інфраструктури цілих міст та містечок, значне погіршення фінансового стану громадян та економічної стабільності цілої країни. На сьогодні не існує жодної галузі економіки України, яка не зазнала тяжкого впливу військової агресії росії.

9 вересня 2022 р. у Брюсселі за участі прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, віцепрезидента Світового банку у справах регіону Європи та Центральної Азії Анни Б'єрде та віцепрезидента Європейської комісії Мароша Шефчовича відбулися презентація та обговорення звіту «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення – серпень 2022» (далі – Звіт RDNA), що спільно підготовлений Світовим банком, Урядом України та Європейською комісією (Звіт RDNA ґрунтується на даних станом на 1 червня 2022 р., зібраних у період з 30 травня до 30 липня 2022 р.) [<https://niss.gov.ua/news/komentariekspertiv/pershyu-spilnyu-zvit-pro-zbytku-vid-viyny>].

У Звіті RDNA підраховано вартість зруйнованої інфраструктури України та подано розрахунок коштів, які необхідні на її відновлення. Зазначено, що Україні потрібно 349 млрд дол. США на відновлення інфраструктури, виробничого та соціального сектору, що в 1,5 раза перевищує ВВП України у 2021 р. Протягом наступних 36 місяців Україні необхідно близько 105 млрд дол. США для відновлення систем освіти, охорони здоров'я, інфраструктури та підготовки до зими.

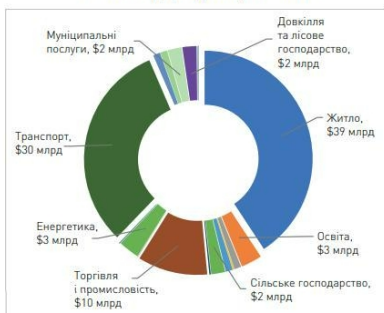
З урахуванням наслідків війни з 24 лютого до 1 червня 2022 р., завдана шкода секторам, охопленим швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA), оцінюється на рівні близько 97 млрд дол. США (рис. 1). Найбільше постраждали житловий сектор (40 відсотків від загального обсягу завданої шкоди), транспорт (31 відсоток), торгівля і промисловість (10 відсотків).

Загальні збитки ж становлять майже 252 млрд дол. США (рис. 2). У структурі збитків переважають очищення території країни (розмінування та знешкодження вибухонебезпечних пережитків війни) (29 відсотків), торгівля і промисловість (19 відсотків), сільське господарство (11 відсотків) та транспорт (10 відсотків). Щодо решти збитків – суттєвими вони є в секторах культури і туризму (8 відсотків), житла (5 відсотків).

Загальні потреби щодо відбудови та відновлення оцінюються на рівні понад 349 млрд дол. США. Як показано на рис. 3, секторами з найбільшими оціночними потребами є транспорт (21 відсоток), очищення території країни (розмінування та знешкодження вибухонебезпечних пережитків війни) (21 відсоток) та житло (20 відсотків).

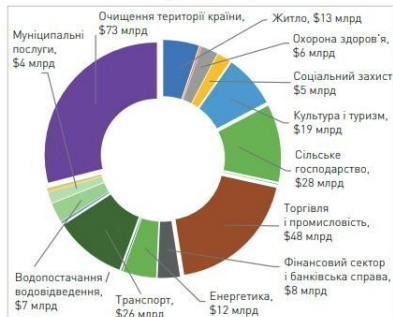
Нижче представлено інфографіку, що підготовлена та опублікована в рамках Звіту RDNA.

Рисунок 1. Загальний обсяг завданої шкоди станом на 1 червня 2022 року: 97 мільярдів доларів США

Джерело: команда з проведення оцінювання.

Рисунок 2. Загальний обсяг збитків станом на 1 червня 2022 року: 252 мільярди доларів США

Джерело: команда з проведення оцінювання.

Рисунок 3. Загальний обсяг потреб на 1 червня 2022 року: 349 мільярдів доларів США

Слід також зауважити, що наслідком війни російської федерації проти України стало формування енергетичної кризи, продовольчої кризи та кризи з біженцями в багатьох країнах світу, а також інфляційних процесів у цілому по Європейському Союзу.

Найбільшою цінністю для України, безперечно, є її громадяни та їх життя.

З 24 лютого 2022 р., коли розпочався повномасштабний збройний напад російської федерації на Україну, до 7 серпня 2022 р. Управління Верховного

комісара ООН з прав людини (УВКПЛ ООН) зафіксувало 12 867 випадків загибелі або поранення цивільних осіб в Україні: 5 401 загиблий і 7 466 поранених. Серед загиблих: 2 081 чоловік, 1 420 жінок, 147 дівчат і 169 хлопчиків, а також 39 дітей і 1 545 дорослих, стать яких ще не вдалося встановити. Точні дані щодо чисельності загиблих серед військових невідомі з міркувань національної безпеки.

Окрім того, мільйони українських родин були змушені покинути власні домівки і переміститися в більш безпечні регіони всередині країни або виїхати за кордон.

Понад 6,6 млн осіб в Україні залишаються внутрішньо переміщеними, згідно з даними дослідження, проведеного Міжнародною організацією з міграції (МОМ) із 17 до 23 липня 2022 р. Ця цифра становить 15 відсотків від загального населення України і дещо зросла порівняно з кінцем червня 2022 р., коли МОМ нарахувала близько 6,3 млн ВПО. Люди продовжують виїжджати зі сходу, півдня та півночі України.

Водночас 5,5 млн раніше переміщених осіб повернулися додому – абсолютна більшість із них була в переміщенні всередині України і 16 відсотків повернулися з-за кордону. Основними регіонами повернення є Київ та Київська область, а також Харківщина, Одещина та Чернігівщина.

Ситуація з працевлаштуванням внутрішньо переміщених осіб залишається доволі критичною і є однією з причин, що підштовхують людей до повернення. За даними МОМ, 60 відсотків осіб, які мали роботу до свого переміщення, наразі її втратили. 9 відсотків внутрішньо переміщених осіб не мали жодного доходу з початку війни, а 35 відсотків повідомили, що місячний дохід їхньої родини не перевищує 5 тис. грн, що на 1 500 грн менше за мінімальну зарплату в Україні.

Дослідження МОМ також засвідчило гострі потреби з підготовкою до зими як у внутрішньо переміщених осіб, так і в тих, хто повернувся, та тих, хто не залишав дому із початку повномасштабної війни. 44 відсотки від усього опитаного населення сказали, що їм потрібна допомога з утепленням житла, таким як ремонт чи заміна вікон. А 26 відсотків внутрішньо переміщених бояться, що їм доведеться залишити своє нинішнє помешкання, оскільки воно не матиме достатнього опалення та теплоізоляції, щоб прожити в ньому зиму.

Кількість зруйнованого та пошкодженого житла в Україні щодня зростає.

За даними Звіту RDNA, станом на 1 червня 2022 р. сума, у яку оцінюється сукупна завдана шкода житловому сектору, становить 39,2 млрд дол. США, переважно це міське житло. За час війни пошкоджено близько 817 000 житлових будинків, 38 відсотків з яких було зруйновано без можливості відновлення.

Збитки в житловому секторі оцінюються в 13,2 млрд дол. США, що відображає вартість знесення будинків і розчищення завалів, втрати домашнього майна, тимчасову оренду та надання притулку власниками житла, а також скориговані втрати в доходах від оренди.

Потреби щодо відбудови житла та відновлення становлять 69 млрд дол. США, та в нагальній / короткостроковій перспективі необхідно 33,1 млрд дол. США, особливо для задоволення потреб на зиму.

Житлова проблема для громадян України досягла небувалих масштабів. Відновлення потребують цілі міста і села. Сотні тисяч українців уже ніколи не матимуть можливості повернутися саме до своїх осель, адже вони не підлягають відновленню.

Перед Україною стоять неабиякі виклики, для вирішення яких потрібні швидкі та зважені рішення на рівні державної влади, адже кожен громадянин, житло якого зруйновано чи пошкоджено внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, повинен отримати відповідну компенсацію, аби мати можливість забезпечити себе та свою родину дахом над головою.

При цьому в липні 2022 р. Україна представила План відновлення на суму 750 млрд дол. США. У Плані відновлення 150–250 млрд дол. США передбачено на відновлення й модернізацію житла та інфраструктури [<https://www.urc2022.com/urc2022-recovery-plan>].

На сьогодні законодавчо не встановлено єдиного механізму компенсації шкоди, завданої російською агресією нашій країні, її економіці та громадянам. Наразі Верховною Радою України прийнятий за основу проєкт Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» (законопроєкт 7198 від 24 березня 2022 р.) (далі – проєкт Закону) [<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1248275>]. Цей законопроєкт має на меті визначити правові та організаційні засади надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації з дня набрання чинності Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні».

Також проєктом Закону передбачено функціонування Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації (далі – Реєстр пошкодженого та знищеного майна), як єдиної державної інформаційно-комунікаційної системи, призначеної для збирання, накопичення, обліку, обробки, зберігання та захисту інформації (документів) про майно, яке пошкоджено та знищено внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації (власників такого майна, компенсацію за пошкодження та знищення такого об'єкта та іншу інформацію (документи), що буде визначена відповідним Законом.

При цьому вже на сьогодні Порядком подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій,

терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380 (далі – Порядок подання інформаційного повідомлення), визначено, що для забезпечення збору, накопичення, обліку, обробки, зберігання та захисту інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно створюється Реєстр пошкодженого та знищеного майна. Відповідно функціонування Реєстру пошкодженого та знищеного майна на сьогоднішній день нормативно закріплено постановою Уряду.

1. ПОРЯДОК ОБСТЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ, ПОШКОДЖЕНИХ УНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Спробуємо проаналізувати та визначити, яким чином на цей час відбувається обстеження об'єктів, які було пошкоджено внаслідок збройної агресії російської федерації, та чи дієвими є чинні нормативно-правові акти, що регулюють це питання.

Обстеження об'єктів, що зазнали пошкоджень унаслідок збройної агресії російської федерації, та фіксація таких пошкоджень здійснюються відповідно до Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 473 (далі – Порядок 473).

1.1. План робіт

Першочерговим заходом, який вживається виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, а в разі їх відсутності – військовими адміністраціями (далі – уповноважені суб'єкти), для забезпечення фіксації пошкоджень після виникнення на відповідній території проявів збройної агресії російської федерації, що зумовили пошкодження об'єктів, є проведення візуального огляду пошкоджених об'єктів та розроблення і затвердження плану робіт з обстеження.

Під час складання плану робіт (з урахуванням результатів попереднього візуального огляду пошкоджених об'єктів) визначається перелік об'єктів, а також вид обстеження (комісійне або технічне), яке має бути здійснено щодо кожного окремого об'єкта.

1.2. Комісійне обстеження

З метою забезпечення проведення комісійного обстеження пошкоджених об'єктів уповноваженим органом утворюється комісія, до складу якої залучаються фахівці / фахівець, який здобув вищу освіту в галузі знань «Будівництво та архітектура», крім спеціальності «Геодезія та землеустрій».

Також до проведення комісійного обстеження залучаються (за можливості) уповноважені представники власника або управителя (балансоутримувача) об'єкта.

1.3. Складання акта обстеження об'єкта

За результатами роботи комісія складає акт обстеження об'єкта, у якому мають бути зазначені:

інформація про орган, який утворив комісію, її склад, рішення щодо її утворення, дата обстеження;

інформація щодо форми власності та власника (управителя) пошкодженого об'єкта (за наявності);

інформація про пошкоджений об'єкт – назва, адреса, загальна площа, кількість поверхів, секцій тощо;

інформація щодо обсягу та ймовірних причин пошкоджень (якщо можна визначити);

інформація щодо виконаних на дату обстеження ремонтно-відновлювальних робіт на об'єкті;

висновки щодо необхідності проведення технічного обстеження відповідно.

До акта комісійного обстеження обов'язково додаються результати фотофіксації об'єкта, що свідчать про характер та обсяг руйнувань.

Під час проведення комісійного огляду об'єктів Мінрегіон рекомендував застосовувати Правила утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджені наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17 травня 2005 р. № 76.

Слід відзначити, що на кінець червня 2022 р., коли було внесено зміни до Порядку 473, не існувало єдиної форми акта обстеження, а також не було встановлено необхідності створення комісії для проведення такого обстеження.

Відповідно, на практиці кожен з уповноважених органів самостійно визначав форму такого акта, а також обсяг інформації, що до такого акта вноситься.

Також не було встановлено вимог щодо здійснення фотофіксації пошкоджень.

Запровадження єдиної примірної форми Акта обстеження, встановлення обов'язковості фотофіксації пошкоджень значно покращило якість інформації, що збирається.

З огляду на те, що відповідно до Порядку 473 комісія формує акт комісійного обстеження в електронній формі за допомогою засобів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – портал «Дія»), а потім акти комісійного обстеження передаються держателю Реєстру пошкодженого та знищеного майна, на сьогоднішній день уповноважені органи здійснюють роботу щодо оформлення складених раніше актів з урахуванням типової форми.

Уповноважений орган за можливості письмово повідомляє власника (управителя) про результати комісійного обстеження шляхом надсилання копії комісійного акта протягом трьох календарних днів із дня складання такого акта або шляхом надсилання засобами порталу «Дія».

У випадках, коли на момент проведення комісійного обстеження інформація щодо власника (управителя) пошкодженого об'єкта відсутня або місцезнаходження власника (управителя) невідоме, уповноважений орган надає доступ до акта комісійного обстеження на вимогу.

2. ПРОВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА

Розглянемо, які ж заходи вживаються уповноваженими органами після отримання відповідних результатів комісійного та технічного обстеження.

Так, щодо об'єктів, які за результатами попереднього огляду визначено як зруйновані та значно пошкоджені, уповноважений орган приймає рішення щодо проведення їх обстеження відповідно до Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 р. № 257 (далі – Порядок 257).

У разі виявлення під час проведення обстеження будівельних конструкцій, інженерних мереж і систем дефектів і пошкоджень, що можуть призвести до різкого зниження несучої здатності або обвалення окремих конструкцій, втрати стійкості об'єкта, а також вплинути на роботу устаткування, і таких, що створюють загрозу життю та здоров'ю людей, виконавець робіт з обстеження невідкладно, але не пізніше ніж у дводенний строк з дати виявлення зазначених дефектів і пошкоджень, письмово інформує про це уповноважений орган.

При цьому уповноважений орган зобов'язаний вжити заходів щодо забезпечення безпеки населення, яке може перебувати в зоні можливого обвалення будівельних конструкцій, будівель та споруд.

2.1. Обстеження об'єкта

Роботи з обстеження пошкоджених об'єктів проводяться відповідно до Методики проведення обстеження та оформлення його результатів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 6 серпня 2022 р. № 144.

Проведення обстеження пошкодженого об'єкта забезпечується замовником (уповноважений орган або власник такого майна) шляхом залучення фахівців, які мають відповідну кваліфікацію.

До проведення обстеження пошкодженого об'єкта залучаються фахівці, які пройшли професійну атестацію та мають кваліфікаційний сертифікат на право виконання робіт з обстеження в будівництві об'єктів класу наслідків (відповідальності), що визначені кваліфікаційними вимогами, або шляхом залучення підприємств, установ та організацій, у складі яких є такі виконавці.

В умовах дії на території України правового режиму воєнного стану та протягом 90 календарних днів після припинення або скасування воєнного стану обстеження пошкоджених об'єктів проводиться виконавцями, які пройшли професійну атестацію, а саме: інженер-проектувальник із кваліфікаційним

рівнем «провідний» або «I категорія», який має кваліфікаційний сертифікат за спеціалізацією «інженерно-будівельне проєктування в частині забезпечення механічного опору та стійкості»; експерт будівельний з кваліфікаційним рівнем «провідний» або «I категорія», який має кваліфікаційний сертифікат за спеціалізацією «експертиза проєктної документації в частині забезпечення механічного опору та стійкості»; інженер-консультант (будівництво) із кваліфікаційним рівнем «провідний» або «I категорія». Також обстеження пошкоджених об'єктів може проводитися шляхом залучення підприємств, установ та організацій, у складі яких є такі виконавці.

Перелік робіт з обстеження пошкоджених об'єктів зазначається в технічному завданні та визначається з урахуванням мети обстеження та галузевої специфіки об'єкта на основі переліку робіт з обстеження залежно від категорії пошкоджень об'єкта.

У разі якщо за результатами попереднього огляду визначено, що об'єкт непридатний для використання за цільовим призначенням, повністю втратив свою економічну цінність, наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, ступінь та характер яких свідчить про небезпеку аварійного обвалення об'єкта (зруйновані об'єкти), складання технічного завдання не є обов'язковим.

Визначення вартості робіт з обстеження об'єктів будівництва, пошкоджених унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, здійснюється з урахуванням Настанови з визначення вартості проведення робіт з оцінки технічного стану та експлуатаційної придатності об'єктів будівництва, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України 30 квітня 2022 р. № 67.

Настанова є обов'язковою до застосування при визначенні вартості робіт з обстеження, що виконуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, кредитів, наданих під державні гарантії, а також інших коштів, передбачених законодавством. Застосування цієї Настанови при виконанні робіт з обстеження об'єктів із залученням інших джерел фінансування обумовлюється договором.

2.2. Звіт за результатами обстеження пошкодженого об'єкта

Звіт за результатами обстеження пошкодженого об'єкта має містити висновок про технічний стан, рекомендації щодо подальшої експлуатації (у тому числі щодо можливості виконання робіт із відновлення) або демонтажу (ліквідації), а також у разі потреби відомості про пошкоджені (зруйновані) несучі та огорожувальні конструкції, інженерні системи (із зазначенням ступеня та обсягів пошкоджень), принципи рішення (рекомендації) щодо їх відновлення (підсилення).

Звіт за результатами обстеження пошкодженого об'єкта є підставою для прийняття рішення про виконання робіт із відновлення або демонтажу такого об'єкта.

При цьому складення паспорта об'єкта або внесення змін до нього за результатами обстеження пошкодженого об'єкта не вимагається.

До звіту за результатами (попереднього або основного (детального)) обстеження пошкодженого об'єкта додається акт обстеження, складений за результатами проведеного обстеження об'єктів, що повинен містити інформацію щодо визначеної за результатами обстеження категорії пошкоджень об'єкта.

Акт обстеження додається до звіту за результатами проведення попереднього обстеження, якщо в результаті такого обстеження встановлено, що виконання основного (детального) обстеження не вимагається або якщо це передбачено технічним завданням.

У разі виконання робіт із технічного обстеження на замовлення власника (управителя) пошкодженого об'єкта про початок робіт із такого обстеження замовник письмово повідомляє уповноважений орган, а після проведення обстеження – безоплатно надає уповноваженому органу один примірник звіту та акта технічного обстеження.

У разі виконання робіт із технічного обстеження на замовлення уповноваженого органу уповноважений орган письмово повідомляє власника (управителя) пошкодженого об'єкта про початок робіт з обстеження, а також надає копію акта технічного обстеження.

2.3. Заходи, що вживаються уповноваженим органом за результатами комісійного обстеження, технічної експертизи

Уповноважений орган розглядає акти комісійного обстеження, звіти та акти технічного обстеження, на підставі яких з метою вжиття заходів щодо забезпечення техногенної безпеки складає та подає на розгляд регіональній комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій переліки:

потенційно аварійно небезпечних об'єктів, які потребують невідкладних робіт щодо часткового демонтажу частин об'єкта або його окремих конструкцій; аварійно небезпечних об'єктів, які підлягають демонтажу, ліквідації.

Регіональна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій невідкладно, але не пізніше ніж у п'ятиденний строк з дня отримання інформації від уповноваженого органу, розглядає з урахуванням інформації від правоохоронних органів (у рамках можливих кримінальних проваджень, пов'язаних із збройною агресією російської федерації) та схвалює відповідні переліки об'єктів.

Рішення регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій уповноважений орган є підставою для затвердження уповноваженим органом рішення про:

затвердження переліку потенційно аварійно небезпечних об'єктів, які потребують невідкладних робіт щодо часткового демонтажу окремих частин та/або конструкцій та аварійно небезпечних об'єктів, які підлягають демонтажу, ліквідації, визначає черговість та строки виконання робіт із демонтажу;

організацію виконання робіт з демонтажу відповідно до Порядку виконання робіт із демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих унаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 474;

організації роботи щодо збирання, попереднього сортування та відокремлення небезпечних відходів (у разі можливості), транспортування та тимчасового зберігання відходів, що утворилися внаслідок виконання робіт із демонтажу.

Відновлення пошкоджених об'єктів шляхом будівництва (капітального ремонту, реконструкції) здійснюється власником (управителем), уповноваженим органом чи іншим замовником будівництва на підставі звіту технічного обстеження відповідно до розробленої та затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації.

При цьому слід враховувати, що постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 470 внесено зміни до Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визначено, що під час дії воєнного стану розроблення проектів будівництва з капітального ремонту об'єктів (незалежно від класу наслідків (відповідальності)), пошкоджених у результаті воєнних дій, допускається здійснювати у складі дефектного акта, у якому визначаються фізичні обсяги робіт, пояснювальної записки, у якій зазначаються умови виконання робіт, та кошторисної документації на підставі звіту за результатами обстеження, розробленого відповідно до Порядку 257.

3. ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР МАЙНА, ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗНИЩЕНОГО ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ, ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ, ДИВЕРСИЙ, СПРИЧИНЕНИХ ВІЙСЬКОВОЮ АГРЕСИЄЮ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ. СТАН УПРОВАДЖЕННЯ

Отже, надалі ми розглянемо особливості запровадження та функціонування Реєстру пошкодженого та знищеного майна в Україні.

Як було зазначено вище, створення Реєстру пошкодженого та знищеного майна поки не визначено на рівні закону та передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380, якою затверджений Порядок подання інформаційного повідомлення.

Згідно з пунктом 21 Порядку подання інформаційного повідомлення, держателем Реєстру пошкодженого та знищеного майна визначено Мінінфраструктури, яке, зокрема, але не виключно:

- ▶ забезпечує нормативно-правове регулювання у сфері ведення та функціонування Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ забезпечує створення, функціонування та ведення Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ організовує роботу, пов'язану з провадженням діяльності щодо ведення Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ забезпечує доступ до Реєстру пошкодженого та знищеного майна суб'єктів, право доступу яких визначене законодавством;
- ▶ забезпечує оприлюднення інформації (зокрема у формі відкритих даних) про кількість пошкодженого та знищеного нерухомого майна у розрізі типу майна, характеру його пошкодження, населеного пункту, інших адміністративно-територіальних одиниць, дати пошкодження / знищення майна.

Адміністратором Реєстру пошкодженого та знищеного майна є державне підприємство «Дія», що належить до сфери управління Мінцифри (далі – адміністратор).

Адміністратор також, зокрема, але не виключно:

- ▶ здійснює заходи із забезпечення створення, упровадження, ведення та адміністрування Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ здійснює проведення технічних і технологічних заходів для забезпечення роботи Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ здійснює адміністрування Реєстру пошкодженого та знищеного майна;
- ▶ відповідає за збереження та захист Реєстру пошкодженого та знищеного майна, реєстрових даних та інформації;
- ▶ забезпечує технічну взаємодію Реєстру пошкодженого та знищеного майна з іншими державними електронними інформаційними системами.

Реєстр пошкодженого та знищеного майна наразі визначений єдиною державною інформаційно-комунікаційною системою, що призначена для збирання, накопичення, обліку, обробки, зберігання та захисту інформації (документів) про пошкоджене та знищене нерухоме майно, просторові координати об'єктів, осіб, нерухоме майно яких пошкоджено або знищено, шкоду та збитки, завдані внаслідок пошкодження такого майна, та іншої інформації, визначеної Порядком подання інформаційного повідомлення.

Об'єктами Реєстру пошкодженого та знищеного майна відповідно до положень Порядку подання інформаційного повідомлення є інформація про:

- 1) пошкоджене та знищене нерухоме майно;
- 2) осіб, нерухоме майно яких пошкоджено або знищено;
- 3) шкоду та збитки, завдані внаслідок пошкодження такого майна.

Під нерухомим майном у значенні Порядку подання інформаційного повідомлення розуміється:

будівлі (у тому числі спільне майно багатоквартирного будинку (приміщення загального користування (місця загального користування), несучі, огорожувальні та несуче-огорожувальні конструкції будинку, механічне, електричне, сантехнічне та інше обладнання всередині або за межами будинку, яке обслуговує більше одного житлового або нежитлового приміщення, а також будівлі і споруди, які призначено для задоволення потреб усіх співвласників багатоквартирного будинку та розташовано на прибудинковій території);

складові частини будівлі, споруди (квартири, вбудовані, прибудовані чи вбудовано-прибудовані житлові та нежитлові приміщення в будівлі, споруді, гаражні бокси, машиномісця, інші житлові та нежитлові приміщення), які є самостійними об'єктами нерухомого майна;

об'єкти будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт;

складові частини об'єктів будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт (квартири, вбудовані, прибудовані чи вбудовано-прибудовані житлові та нежитлові приміщення в будівлі, споруді, гаражні

бокси, машиномісця, інші житлові та нежитлові приміщення), які після прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта є самостійними об'єктами нерухомого майна;

лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури (у тому числі лінійні об'єкти енергетичної інфраструктури).

Варто відзначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380 «Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» установлено, що після набрання чинності Законом України про врегулювання відносин щодо компенсації за пошкодження та знищення об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, до заяв про надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна прирівнюються подані фізичними особами відповідно до цієї постанови інформаційні повідомлення про пошкодження або знищення:

квартир, інших житлових приміщень у будівлі, приватних житлових будинків, садових та дачних будинків;

об'єктів будівництва (багатоквартирних будинків, приватних житлових будинків, садових та дачних будинків), у яких було зведено несучі та зовнішні огорожувальні конструкції (за винятком світлопрозорих конструкцій та заповнення дверних прорізів) та щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт;

складових частини об'єктів, визначених у попередньому абзаці (квартир, інших житлових приміщень у будівлі), які після прийняття в експлуатацію є самостійними об'єктами нерухомого майна.

Тобто прирівнюються до заяв про надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна будуть тільки інформаційні повідомлення, що подані фізичними особами (Порядком подання інформаційного повідомлення передбачене подання інформаційних повідомлень як фізичними, так і юридичними особами), і тільки про пошкодження чи знищення переліченого вище нерухомого майна.

Варто зауважити, що Порядок подання інформаційного повідомлення визначає таке коло користувачів Реєстру пошкодженого та знищеного майна (далі – користувачі):

- 1) виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад;
- 2) військові адміністрації;
- 3) Мінінфраструктури;
- 4) Мінреінтеграції;
- 5) ДСНС;
- 6) Мінрегіон;

- 7) Мінкультури;
- 8) Мін'юст;
- 9) Фонд державного майна;
- 10) місцеві держадміністрації;
- 11) центри надання адміністративних послуг;
- 12) органи соціального захисту населення;
- 13) нотаріуси;
- 14) виконавці робіт (послуг), пов'язані зі створенням об'єктів архітектури;
- 15) оцінювачі майна;
- 16) виконавці комунальних послуг;
- 17) об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, управителів багатоквартирних будинків, гуртожитків, житлово-будівельних (житлових) кооперативів, які забезпечують утримання відповідних будинків;
- 18) інші державні органи за їх зверненням до держателя та на підставі рішення держателя.

Відповідно до Порядку подання інформаційного повідомлення визначені користувачі забезпечують внесення інформації (документів) про пошкоджене та знищене нерухоме майно, про осіб, нерухоме майно яких пошкоджено або знищено, шкоду та збитки, завдані внаслідок пошкодження такого майна, та іншої інформації до Реєстру пошкодженого та знищеного майна через електронний кабінет користувача. Також користувачі визначаються Порядком подання інформаційного повідомлення як публічні реєстратори Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

При цьому пункт 5 Порядку подання інформаційного повідомлення визначає лише 2 способи подання інформаційного повідомлення до Реєстру пошкодженого та знищеного майна, а саме:

- 1) самостійно особою:
засобами порталу «Дія»;
з використанням мобільного застосунку порталу «Дія» у разі наявності реєстраційного номера облікової картки платника податків;
- 2) через адміністратора центру надання адміністративних послуг або нотаріуса.

Аналізуючи норми Порядку подання інформаційного повідомлення, не є до кінця зрозумілим і чітко окресленим коло повноважень та обов'язків користувачів. Виходячи з аналізу, користувачі не мають повноважень щодо внесення до Реєстру пошкодженого та знищеного майна інформаційного повідомлення, при цьому пунктом 18 Порядку подання інформаційного повідомлення визначено, що інформація про шкоду та збитки, завдані внаслідок пошкодження майна, реєструється в Реєстрі пошкодженого та знищеного майна саме користувачами.

26 серпня 2022 р. Міністерство інфраструктури та Міністерство цифрової трансформації України презентували Реєстр пошкодженого та знищеного

майна, проте на цей час проаналізувати практичну роботу цього реєстру не є можливим, адже наразі його функціонування запроваджено лише частково і лише в частині подання інформаційного повідомлення. Але і цей функціонал поки не працює повноцінно.

Одним зі способів такого подання визначено самостійне подання інформаційного повідомлення особою засобами порталу «Дія» або з використанням мобільного застосунку порталу «Дія» у разі наявності реєстраційного номера облікової картки платника податків. Цей спосіб наразі функціонує і доступний для осіб, які мають на меті подати таке інформаційне повідомлення.

Щодо можливості подання інформаційного повідомлення через адміністратора центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) або нотаріуса варто зауважити, що наразі не всі ЦНАП та нотаріуси приймають та заповнюють відповідні інформаційні повідомлення від осіб.

У відкритому доступі на порталі «Дія» зазначено, що особи, які мають намір подати інформаційне повідомлення через ЦНАП, спочатку повинні перевірити, чи приймають в обраному відділенні повідомлення про пошкоджене майно, і зробити це громадяни можуть у службі підтримки самої «Дії».

Стосовно нотаріусів варто зазначити, що їх функції (як і функції відповідних працівників ЦНАП) полягають лише в тому, щоб заповнити інформаційне повідомлення, яке формується засобами порталу «Дія», від особи, яка до них звернулася. Тобто якщо особа з якихось причин не може скористатися порталом «Дія» самостійно, вона дійсно може звернутися з цією метою до нотаріуса або до ЦНАП (попередньо переконавшись у службі підтримки «Дії», що такий ЦНАП виконує відповідну функцію).

Уже зараз для багатьох громадян постає питання, яким чином можна отримати інформацію з Реєстру пошкодженого та знищеного майна та офіційне підтвердження подання інформаційного повідомлення, наприклад, у формі витягу / виписки з реєстру чи відповідної довідки для подання в інстанції чи органи, які вимагають такого підтвердження.

Дійсно, Порядком подання інформаційного повідомлення визначається, що публічна інформація з Реєстру пошкодженого та знищеного майна у формі відкритих даних підлягає оприлюдненню, інформація, внесена до Реєстру пошкодженого та знищеного майна, є відкритою і загальнодоступною, крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків, паспортних даних, місця проживання фізичної особи, інших персональних даних.

Проте на сьогодні доступ до такої інформації поки не забезпечено, а користувачі не мають змоги сформувати витяг / виписку з нього на вимогу чи запит особи. Єдиним підтвердженням про подання такого інформаційного повідомлення є повідомлення засобами порталу «Дія» про реєстрацію поданого нею інформаційного повідомлення, яке особа отримує автоматично. Але таке повідомлення не може вважатися офіційним документом для його подання за місцем вимоги, нормативно це не встановлено.

Як визначено положеннями Порядку подання інформаційного повідомлення, Реєстр пошкодженого та знищеного майна є єдиною державною інформаційно-комунікаційною системою, що призначена для збирання, накопичення, обліку, обробки, зберігання та захисту інформації (документів) про пошкоджене та знищене нерухоме майно, просторові координати об'єктів, осіб, нерухоме майно яких пошкоджено або знищено, шкоду та збитки, завдані внаслідок пошкодження такого майна, та іншу інформацію, визначену Порядком подання інформаційного повідомлення. Тобто, по суті, Реєстр пошкодженого та знищеного майна покликаний накопичувати певну інформацію про пошкоджене та знищене нерухоме майно.

Порядком подання інформаційного повідомлення не визначено вичерпний перелік інформації, яка буде / повинна міститися в реєстрі.

Під час проведення цього аналізу та підготовки цих аналітичних матеріалів, було надіслано декілька запитів до держателя реєстру (Мінінфраструктури), адміністратора реєстру та інших центральних органів виконавчої влади з метою отримання додаткової інформації. Зокрема, було запитано таку інформацію:

1. Чи передбачатиме Реєстр пошкодженого та знищеного майна можливість:

- додавання фото- та відеофіксації пошкоджень та руйнувань майна;
- додавання акта обстеження об'єкта, звіту та акта технічного обстеження, а також інших результатів проведених експертиз, отриманих висновків.

2. Чи передбачатиме функціонал Реєстру пошкодженого та знищеного майна можливість або обов'язок внесення до нього інформації про динаміку змін руйнувань та причину таких змін (з огляду на те, що руйнування будівель може мати різну динаміку змін (як у бік погіршення, так і в бік покращання), зокрема, але не виключно, у зв'язку з погодними умовами (динаміка погіршення), або у зв'язку з самостійним відновленням громадянами свого житла (динаміка покращання).

3. Чи передбачатиме функціонал Реєстру пошкодженого та знищеного майна можливість додавання інформації за зазначеними показниками, які відповідно до Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326, будуть враховуватися при оцінці розміру шкоди та збитків у разі втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою та/або відображення розрахованого розміру завданих шкоди та збитків.

Наразі запитувана інформація не є відомою, проте, на нашу експертну думку, наявність інформації, щодо якої було здійснено запити, у реєстрі є важливим фактором для подальшої перспективи використання Реєстру пошкодженого та знищеного майна, у тому числі для цілей розрахунку та виплати компенсацій за пошкодження та знищення об'єктів нерухомого

майна, після того як законодавством буде запроваджений відповідний правовий механізм.

Підсумовуючи, зазначаємо, що роботу Реєстру пошкодженого та знищеного майна як окремої єдиної державної інформаційно-комунікаційної системи на момент проведення цього аналізу не запроваджено в повному обсязі, а його функції та можливості для його користувачів обмежено виключно можливістю подання інформаційного повідомлення.

4. ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОШКОДЖЕНЕ / ЗНИЩЕНЕ МАЙНО

Зупинімося та дещо детальніше розглянемо встановлену нормативно процедуру подання інформаційного повідомлення.

Так, Порядок подання інформаційного повідомлення визначає право на подання відповідного інформаційного повідомлення фізичними особами, які є: власниками нерухомого майна або замовниками будівництва щодо об'єктів будівництва;

членами житлово-будівельних (житлових) кооперативів, які викупили квартиру, інше житлове приміщення кооперативу, але не оформили право власності на нього;

особами, які здійснили інвестування та фінансування будівництва об'єктів, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт (зокрема прийнятих в експлуатацію об'єктів, щодо яких не оформлено право власності);

спадкоємцями вищезазначених осіб;

а також юридичними особами, які є:

власниками (балансоутримувачами) відповідного нерухомого майна або замовниками будівництва щодо об'єктів будівництва або за якими таке майно (об'єкти будівництва) закріплено на праві господарського відання чи праві оперативного управління;

особами, які здійснили інвестування та фінансування будівництва об'єктів, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт (зокрема прийнятих в експлуатацію об'єктів, щодо яких не оформлено право власності);

об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, управителями багатоквартирних будинків, житлово-будівельними (житловими) кооперативами, які здійснюють утримання відповідних будинків;

спадкоємцями або правонаступниками вищезазначених осіб.

Як ми вже згадували вище, інформаційне повідомлення може бути подане громадянами або уповноваженими представниками юридичних осіб самостійно, або ж через адміністратора ЦНАП або нотаріуса.

Інформаційне повідомлення подається засобами порталу «Дія» або ж через мобільний застосунок «Дія».

Інформаційне повідомлення повинне містити такі дані:

1) для фізичних осіб – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи; для юридичних осіб – відомості про організаційно-правову форму, найменування юридичної особи;

2) для фізичних осіб – реєстраційний номер облікової картки платника податків особи (у разі подання з використанням мобільного застосунку «Дія» або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному державному органу і мають відмітку в паспорті) (у разі подання через портал «Дія»), унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); для юридичних осіб – ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ;

3) контактні дані особи (номер телефону, адреса електронної пошти);

4) відомості про нерухоме майно:

тип нерухомого майна;

загальна площа нерухомого майна (протяжність – для лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури). У разі відсутності точної інформації щодо загальної площі, протяжності нерухомого майна зазначається орієнтовна площа, протяжність;

адреса (місцезнаходження) нерухомого майна;

інформація про те, що нерухоме майно є об'єктом культурної спадщини (у разі потреби);

інші технічні характеристики нерухомого майна (за наявності);

форма власності нерухомого майна;

наявність / відсутність статусу пам'ятки культурної спадщини;

5) відомості про чисельність осіб, які проживали в нерухомому майні (для житлового фонду);

6) відомості про пошкодження або знищення нерухомого майна (дата та орієнтовний час настання події, опис пошкодження, зокрема площа або протяжність пошкодженого нерухомого майна, фото-, відеофіксація (за наявності)).

Подання інформаційного повідомлення здійснюється незалежно від місця проживання чи перебування фізичної особи або місцезнаходження юридичної особи.

Громадяни, уповноважені представники є відповідальними за достовірність наданих в інформаційному повідомленні даних. За замовчанням вважається, що такі дані є достовірними.

Після направлення інформаційного повідомлення громадянин або уповноважена особа автоматично отримують повідомлення засобами порталу «Дія» про реєстрацію поданого ними інформаційного повідомлення. Якщо таке повідомлення подається через нотаріуса або ЦНАП, особі може бути роздруковано та надано відповідне інформаційне повідомлення.

Ще раз слід зауважити, що наразі це є єдиним підтвердженням подання повідомлення та внесення інформації до Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

5. ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ (НАДАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ) ЗА ПОШКОДЖЕННЯ АБО ЗНИЩЕННЯ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ, ЗАПОДІЯНИХ УНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ, ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ, ДИВЕРСИЙ, СПРИЧИНЕНИХ ВІЙСЬКОВОЮ АГРЕСІЄЮ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Питання нормативного врегулювання та практичного відшкодування збитків (надання компенсації) за пошкодження або знищення житлової нерухомості, заподіяних унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, залишається не до кінця врегульованим.

Адже в Україні й досі відсутній системний і структурований механізм надання компенсації чи матеріальної допомоги постраждалим унаслідок військової агресії російської федерації.

Ще до початку повномасштабної військової агресії російської федерації проти України, що відбулося 24 лютого 2022 р., питання надання/отримання компенсації не мало належного вирішення.

Так, 2 вересня 2020 р. було прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 767 (далі – Постанова 767), якою був затверджений Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, а також внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 947 та викладений у новій редакції Порядок надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації (далі – Порядок 767).

Зауважимо, що Постанова 767 залишається чинною, змін до неї не вносилося.

Порядок 767 визначає, що грошова компенсація надається постраждалим, які є власниками житла, яке перебуває на контрольованих Україною територіях та яке було зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характе-

ру, спричиненої збройною агресією російської федерації, після дати набрання чинності Указом Президента України від 14 квітня 2014 р. № 405 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України».

Порядком 767 був встановлений механізм надання та визначення розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією російської федерації, а також передбачена процедура обстеження житла та утворення відповідної комісії для відповідної виплати, визначена окрема процедура подання документів для кожного виду виплат.

При цьому механізм передбачає виплату компенсації лише за зруйноване житло, питання відшкодування збитків за пошкоджене житло Постановою 767 не регулюється.

Розмір можливої грошової компенсації постраждалим визначається за показниками опосередкованої вартості спорудження житла в регіонах України відповідно до місцезнаходження житла, що є чинними на дату затвердження узагальненого списку відповідно (але не більш як 300 тис. гривень за один об'єкт зруйнованого житла).

Після отримання компенсації постраждалі втрачають право на отримання пільг і компенсацій, передбачених у частині восьмій статті 86 та частині другій статті 89 Кодексу цивільного захисту України, зокрема, постраждалі, яким виплачено грошову компенсацію за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок), житлом за рахунок держави не забезпечуються.

Разом із тим 20 березня 2022 р. було прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (далі – Постанова 326), якою, зокрема, затверджено Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації (далі – Порядок 326).

Значений Порядок 326 встановлює процедуру визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, починаючи з 19 лютого 2014 р.

Відповідно до Порядку 326, фіксація фактів пошкоджень або руйнування будівель та споруд, зумовлених збройною агресією російської федерації, здійснюється відповідно до Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 473.

Аналіз практичної реалізації та застосування норм, що регулюють фіксацію фактів пошкоджень або руйнування будівель та споруд, зумовлених збройною агресією російської федерації, у рамках проведеного аналізу та підготовки цих

аналітичних матеріалів ми розглянемо окремо. Наразі зупинімося саме на визначенні розміру шкоди та збитків.

Одним із напрямів, за яким здійснюється визначення шкоди та збитків, відповідно до Порядку 326 є напрям «втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою». Цей напрям включає втрати житлового фонду (житла), об'єктів благоустрою, об'єктів незавершеного будівництва житлової нерухомості, фактичні витрати, здійснені для їх відновлення.

Основними показниками, що підлягають оцінюванню, визначено:

вартість зруйнованого та пошкодженого житлового фонду (житла);

фактичні витрати, здійснені для відновлення пошкодженого житлового фонду (житла);

вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів благоустрою;

фактичні витрати, здійснені для відновлення зруйнованих та пошкоджених об'єктів благоустрою;

вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів незавершеного будівництва житлової нерухомості;

витрати на демонтаж зруйнованих житлового фонду та об'єктів благоустрою.

Проте Порядок 326 встановлює, що переліки основних показників у межах кожного напрямку не є вичерпними і можуть бути доповнені у спеціальних методиках.

Зауважимо, що відповідальним за визначення шкоди та збитків за напрямом «втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою» є Мінрегіон.

І саме на Мінрегіон Порядком 326 покладений обов'язок розроблення та затвердження методики, відповідно до якої буде здійснюватися визначення шкоди та збитків. При цьому така методика має затверджуватись за погодженням із Мінреінтеграції.

Під час підготовки відповідної методики, а також визначення шкоди та збитків, відповідно до зазначеної методики Мінрегіон як відповідальний за визначення шкоди та збитків за цим напрямом зобов'язаний керуватись Загальними засадами оцінки збитків, завданих майну та майновим правам внаслідок збройної агресії Російської Федерації (далі – Загальні засади оцінки збитків), які також визначені Постановою 326 та які розроблено на підставі національних і міжнародних стандартів оцінки, бухгалтерського обліку та звітності, державних будівельних норм, інших нормативних актів, якими врегульовані обставини оцінки, а також керівних принципів Світового банку щодо оцінки збитків та інших матеріалів, що розроблені організаціями, визначеними у світовому співтоваристві, та застосовуються під час проведення оцінки збитків, спричинених втратою, руйнуванням та пошкодженням майна державної, комунальної та приватної форм власності в ході збройної агресії російської федерації внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, ракетно-бомбових ударів.

Зауважимо, що Постановою 326 на розробку та затвердження, у тому числі, але не виключно, цієї методики міністерствам наданий шестимісячний строк, тобто до 21 вересня 2022 р.

Станом на 4 жовтня 2022 р. методика, відповідно до якої буде здійснюватися визначення шкоди та збитків за напрямом «втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою», Мінрегіоном не затверджена.

У ході підготовки цих аналітичних матеріалів було направлено запит до Мінрегіону з проханням надати інформацію щодо стану розробки відповідної методики (методик), а також надати для ознайомлення відповідні проекти актів.

У відповідь на запит Мінрегіоном було повідомлено, що Мінрегіоном розроблені проекти методик, обов'язок з розробки та затвердження яких покладено на Мінрегіон відповідно до Постанови 326, а саме:

1. Методика визначення шкоди та збитків, завданих Україні збройною агресією російської федерації, унаслідок руйнації чи пошкодження об'єктів житлового фонду та об'єктів благоустрою населених пунктів.

2. Методика визначення шкоди та збитків, завданих Україні збройною агресією російської федерації, унаслідок руйнації чи пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.

3. Методика визначення шкоди та збитків, завданих Україні збройною агресією російської федерації, унаслідок руйнації чи пошкодження об'єктів громадських будівель.

Зазначені проекти документів, з урахуванням пропозицій заінтересованих органів виконавчої влади, доопрацьовуються відповідно до норм постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 951 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326».

Так, справді, варто зауважити, що 22 липня 2022 р. до Постанови 326 було внесено зміни (постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 951).

Відповідно до цих змін Порядок 326 викладено в новій редакції.

Окрім того, постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 951 встановлено обов'язок міністерствам, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, відповідальним за визначення шкоди та збитків за напрямками, передбаченими Порядком визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, затвердженням постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326, провести аналітичну оцінку шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, і подати до 1 жовтня 2022 р. Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій відповідну інформацію для її узагальнення та подання до 1 листопада 2022 р. Кабінетові Міністрів України.

Отже, проаналізувати принаймні проект Методики визначення шкоди та збитків, завданих Україні збройною агресією російської федерації, унаслідок

руйнації чи пошкодження об'єктів житлового фонду та об'єктів благоустрою населених пунктів наразі не є можливим.

А враховуючи відсутність затверджених методик визначення шкоди та збитків, провести належну аналітичну оцінку шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, також неможливо.

Як уже згадувалося раніше, Порядок 326 містить у собі додаток Загальні засади оцінки збитків. Наразі, лише проаналізувавши його, можна мати базове розуміння того, що будуть містити в собі розроблені методики оцінки шкоди та збитків, передбачені Порядком 326, адже Загальні засади оцінки збитків встановлюють єдині підходи та основні вимоги до проведення оцінки відповідних збитків.

Отож, зокрема, і Методика визначення шкоди та збитків, завданих Україні збройною агресією російської федерації, унаслідок руйнації чи пошкодження об'єктів житлового фонду та об'єктів благоустрою населених пунктів буде мати в основі таку структуру (розділи):

1) розділ «Основні положення», у якому викладаються основні положення, що визначають:

сферу дії окремої розробленої методики;

основні терміни, які вживаються в такій методиці (*зауважимо, що основні терміни визначено в самих Загальних засадах оцінки збитків*);

види та типи майна, що є об'єктом збитків у цій методиці (*тобто повинно бути визначено вичерпний перелік видів нерухомого майна*);

осіб та суб'єктів, які забезпечують проведення оцінки збитків (*зауважимо, що чітке визначення кола осіб та розмежування їх повноважень буде відігравати велику роль у практичному результаті застосування методики*);

інші загальні питання;

2) розділ «Організаційні засади оцінки збитків», у якому зазначаються:

вимоги до вихідних даних, їх переліки з описом показників, що необхідні для проведення оцінки збитків;

вимоги до інформаційних джерел, їх переліки (у разі можливості визначення вичерпного переліку), які застосовуються під час проведення оцінки збитків;

коло осіб, які відповідають за збирання та надання вихідних даних та інформаційних джерел для проведення оцінки;

форми складання актів з оцінки збитків (*тобто такі форми повинні бути додатками до методики*);

встановлення дати оцінки;

необхідність рецензування звітів про оцінку збитків;

інше.

Аналізуючи вимоги до цього розділу, варто зауважити, що, визначаючи в методиці основні інформаційні джерела для проведення оцінки збитків, слід

враховувати дію чинних постанов Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затвердженого постановою Кабінету» та від 12 квітня 2017 р. № 257 «Про затвердження Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва». Саме на їх підставі наразі складаються акт комісійного обстеження та звіт (акт) про обстеження пошкоджених та/або знищених об'єктів після завдання шкоди з рекомендаціями щодо подальшої експлуатації відповідно.

Також у методиці повинно бути чітко зафіксовано, хто саме приймає рішення щодо проведення оцінки шкоди і збитків і яким шляхом;

3) розділ «Методичні засади визначення розміру збитків, спричинених збройною агресією», у якому викладаються основні положення, що визначають: особливості застосування оціночних процедур з урахуванням напрямів визначення збитків, завданих унаслідок збройної агресії російської федерації; опис формул та їх складових, які застосовуються під час розрахунку; інше.

Цей розділ методики повинно бути розроблено найдетальнішим чином з метою неможливості неоднозначного трактування його положень. Адже ця методика і цей розділ зокрема стануть «настільною книгою» для кваліфікованих та уповноважених спеціалістів, які будуть безпосередньо проводити відповідну оцінку та визначати розмір завданих збитків. Даний розділ включатиме формули, які повинні надати можливість розрахувати реальний розмір завданих збитків

Аналізуючи Загальні засади оцінки збитків далі, ми бачимо визначення різних шляхів здійснення такої оцінки, а саме: шляхом проведення аналітичної оцінки збитків, стандартизованої, незалежної оцінки збитків або як результат проведення судової експертизи.

При цьому положеннями Загальних засад оцінки збитків визначено, до чієї саме повноважень належить проведення тієї чи іншої оцінки і на основі чого вона повинна базуватися.

Також визначено, що під час обрання виду оцінки, що проводиться для досягнення цілей оцінки шкоди та збитків, враховується наявність фізичного доступу до об'єкта оцінки, вихідних даних та інформаційних джерел, а також час, необхідний для проведення відповідної оцінки. Наявність можливостей проведення одного виду оцінки не виключає можливість проведення іншого виду оцінки після появи необхідного доступу до об'єкта оцінки чи усунення перешкод до такого доступу.

Однак до кінця не є зрозумілим те, який із видів оцінки для яких цілей повинно бути проведено, що є важливим фактором для досягнення основної мети – отримання компенсації за завдану шкоду та понесені збитки.

Тому ці питання мають бути врегульовані відповідними методиками а також на законодавчому рівні під час ухвалення відповідного закону, який визначатиме правові та організаційні засади надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

За результатами опитування, проведеного в рамках проєкту Громадської організації «Центр сприяння волонтерському руху «Волонтер.Орг»: «Оцінка шкоди, яка завдана військовими злочинами РФ в Україні»», більшість тих (58 відсотків), хто втратив житло, планують залучати для відновлення в першу чергу свої власні кошти, 27 – розраховують відновити будинок за державні кошти, 12 – за кошти міжнародних організацій, 9 – коштом волонтерів, по 7 відсотків – за кошти родичів чи благодійних фондів.

При цьому власники зруйнованого помешкання більше очікують на допомогу від держави, а власники частково пошкодженого житла планують справитися власними ресурсами.

6. ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ОТРИМАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА ЗНИЩЕНЕ / ПОШКОДЖЕНЕ МАЙНО

Як уже згадувалося вище, проєкт Закону прийнятий за основу Верховною Радою України (прийняття проєкту Закону за основу відбулося 1 квітня 2022 р.).

Законопроект визначає механізм надання компенсації за пошкодження та знищення внаслідок бойових дій окремих категорій об'єктів нерухомого майна, що належить фізичним особам.

При цьому варто звернути увагу, що дія згаданого законопроекту поширюється на житлові об'єкти – квартири, інші житлові приміщення в будівлі, приватні житлові будинки, садові та дачні будинки, а також на об'єкти будівництва, у яких було зведено несучі та зовнішні огорожувальні конструкції та щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт та на складові частини об'єктів, таких об'єктів, які після прийняття в експлуатацію є самостійними об'єктами нерухомого майна.

Тобто законопроектом не передбачається врегулювати питання отримання компенсації за пошкоджене або знищене майно, що перебувало у власності юридичних осіб, а також майно, що перебувало у власності фізичних осіб, проте це була нежитлова нерухомість.

Заява про надання компенсації подається до Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації. Така заява подається під час дії воєнного стану та протягом 90 календарних днів з дати його закінчення на території, на якій знаходиться (знаходився) пошкоджений або знищений об'єкт нерухомого майна. Заява подається щодо кожного пошкодженого або знищеного об'єкта нерухомого майна окремо.

Подання заяви планується забезпечити через портал «Дія» або ж шляхом особистого звернення до ЦНАП.

Проектом Закону передбачені такі механізми відшкодування за зруйноване або пошкоджене житло:

грошова компенсація шляхом перерахування грошових коштів на поточний рахунок отримувача компенсації зі спеціальним режимом використання для цих цілей;

фінансування будівництва об'єкта нерухомого майна;

фінансування виконання будівельних робіт із відновлення пошкодженого спільного майна багатоквартирного будинку.

Одночасно з отриманням компенсації отримувач компенсації укладає договір про відступлення державі права вимоги до російської федерації щодо відшкодування збитків за пошкодження або знищення об'єкта нерухомого майна, заподіяні унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

При цьому передбачається, що грошову компенсацію зможуть отримати власники пошкодженого нерухомого майна та власники знищених приватних та дачних (садових) будинків.

Для власників квартир у багатоквартирних житлових будинках передбачено компенсацію у вигляді об'єкта нерухомого майна. Така компенсація здійснюється шляхом фінансування будівництва нового об'єкта нерухомого майна. Граничний розмір компенсації у вигляді об'єкта нерухомого майна не може перевищувати вартості 150 м² за один об'єкт нерухомого майна.

Розмір компенсації за знищення об'єкта будівництва, щодо якого отримано право на виконання будівельних робіт, або його складової частини, яка після прийняття в експлуатацію є самостійним об'єктом нерухомого майна, визначається пропорційно відсотку грошових коштів, які фактично сплачені отримувачем компенсації за відповідний об'єкт.

Компенсація у вигляді об'єкта нерухомого майна надається на підставі договору про фінансування будівництва об'єкта нерухомого майна, який укладається між виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради (далі – виконавчий орган ради), замовником будівництва та отримувачем компенсації.

Компенсація у вигляді фінансування виконання будівельних робіт із відновлення пошкодженого спільного майна багатоквартирного будинку надається за бажанням отримувача компенсації за пошкоджений об'єкт нерухомого майна – багатоквартирний будинок.

Законодавець пропонує встановити черговість: надання компенсації здійснюється в порядку черговості надходження заяв про надання компенсації.

Законопроект передбачає формування черговості в межах:

1) кожного населеного пункту (для пошкоджених та знищених об'єктів нерухомого майна, які знаходяться (знаходились) поза межами населеного пункту – у розрізі території кожної територіальної громади);

2) способу компенсації в межах відповідного населеного пункту (території відповідної територіальної громади).

Пріоритетне право на отримання компенсації проектом Закону надається:

1) багатодітним сім'ям;

2) особам з інвалідністю I та II груп;

3) учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, особам, визначеним частиною першою статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

На нашу думку, для визначення пріоритетності права на отримання компенсації, з огляду на зрозумілість ситуації недостатності фінансування, наявності значної кількості громадян з однаковими пріоритетними правами, доцільним є запровадження додаткової системи критеріїв вразливості таких категорій громадян.

Розгляд питань щодо надання компенсації пропонується здійснювати комісійно. Зокрема, на комісійні органи покладається вирішення питань розгляду заяви про надання компенсації Комісією з розгляду питань: встановлення наявності / відсутності підстав для отримання компенсації; встановлення наявності / відсутності пріоритетного права на отримання компенсації; збору документів та інформації, необхідної для прийняття рішення про надання компенсації; забезпечення проведення обстеження можливості / неможливості відновлення об'єкта нерухомого майна (крім випадків забезпечення проведення такого обстеження отримувачем компенсації); прийняття рішення про включення отримувача компенсації до черги отримувачів компенсації з використанням Реєстру пошкодженого та знищеного майна; забезпечення проведення оцінки вартості відновлення пошкодженого об'єкта нерухомого майна або оцінки відновлення пошкодженого спільного майна багатоквартирного будинку; визначення розміру компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна; прийняття рішення про надання компенсації тощо.

Зазначене вказує, що такий комісійний орган буде мати дуже велике коло повноважень, що з огляду на заплановане запровадження електронної системи подання заяв на отримання компенсації, а також запровадження Реєстру пошкодженого та знищеного майна може створювати додаткові корупційні ризики з прийняття рішень про надання компенсації.

Більш оптимальним та доцільним було б упровадження електронної системи як визначення черговості, так і аналізу всіх документів, необхідних для прийняття рішення про надання компенсації. Крім того, формування відповідної інформаційної бази відбувається вже зараз через збір інформації про пошкоджене / знижене нерухоме майно через портал «Дія». Зазначене дозволить максимально зменшити вплив людського фактору на прийняття рішень та відповідно не допустить виникнення будь-якої корупційної складової.

Для фінансування компенсації проектом Закону передбачено формування фонду відновлення майна та зруйнованої інфраструктури України у зв'язку зі збройною агресією російської федерації. Проте у прийнятому за основу проекті Закону не визначено джерела наповнення такого фонду відновлення. На експертну думку, положення щодо способів формування фонду відновлення майна та зруйнованої інфраструктури України у зв'язку зі збройною агресією російської федерації повинні бути обов'язково визначені проектом Закону.

7. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБСТЕЖЕННЯ (ФІКСАЦІЇ) ТА ОБЛІКУ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗРУЙНОВАНОГО НЕРУХОМОГО МАЙНА ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ В ІВАНІВСЬКІЙ ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Іванівська об'єднана територіальна громада (Чернігівський район Чернігівської області) має населення 7 027 людей. До складу громади входять: с. Іванівка, с. Количівка, с. Ягідне, с. Красне, с. Скорінець, с. Золотинка, с. Слобода, с. Вікторівка, с. Драчівщина, с. Ладинка, с. Друцьке, с. Буди, с. Анисів, с. Лукашівка, с. Піски, с. Підгірне, с. Єнків.

Загальна площа території Іванівської об'єднаної територіальної громади – 413,708 км².

Починаючи з 24 лютого 2022 р. – першого дня повномасштабної військової агресії російської федерації проти України – Чернігівська область була в зоні активних бойових дій.

За даними, оприлюдненими в кінці травня 2022 р. головою Чернігівської обласної військової адміністрації, у Чернігівській області російські війська пошкодили або зруйнували близько 3,5 тис. будівель, серед них 80 відсотків – це житло [<https://t.me/chernigivskaODA/1787>].

За інформацією, наданою представниками Іванівської об'єднаної територіальної громади, на території громади пошкоджень зазнало 1 513 об'єктів житлової нерухомості, з них 226 зруйновано повністю.

З метою отримання достовірної та такої, що відображає реальний стан справ, інформації з питань проведення обстеження та обліку пошкодженого та зруйнованого нерухомого майна внаслідок військової агресії російської федерації проти України в Іванівській об'єднаній територіальній громаді Чернігівської області експертами були проведені консультації з посадовими особами цієї громади та спеціалістами, якими безпосередньо проводилася фіксація пошкоджень (руйнувань) нерухомого майна.

За результатами проведених консультацій та зробленого аналізу наданих для ознайомлення Іванівською об'єднаною територіальною громадою документів слід відзначити, що Іванівською об'єднаною територіальною громадою наразі дотримані вимоги, встановлені Порядком 257 та Порядком 473.

Так, відповідно до Порядку 257 та Порядку 473, рішенням Іванівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області створено та затверджено склад комісії з обстеження технічного стану об'єктів, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації (рішенням Іванівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області від 29 серпня 2022 р. № 50 затверджено новий склад комісії).

Такі комісії створено в межах сіл, сільських рад та старостинських округів, які належать до Іванівської об'єднаної територіальної громади. Для кожної комісії затверджено окремий склад.

Також відповідно до Порядку 473 рішенням Іванівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області від 29 серпня 2022 р. № 51 затверджено плани робіт із комісійного обстеження пошкоджених об'єктів на території Іванівської сільської ради. Такі плани також затверджено в межах сіл, сільських рад та старостинських округів, які належать до Іванівської об'єднаної територіальної громади. Цим же рішенням Іванівської сільської ради комісіям з обстеження технічного стану об'єктів, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації, доручено до 20 вересня 2022 р. забезпечити складання відповідних актів, передбачених Порядком 473.

Нагадаємо, що до 14 червня 2022 р., коли було внесено зміни до Порядку 473, не існувало єдиної форми акта обстеження, а також не було встановлено необхідності створення комісії для проведення такого обстеження.

При цьому акти обстеження уповноваженими органами в Іванівській об'єднаній територіальній громаді Чернігівської області склалися в своїй більшості до внесення вищезазначених змін до Порядку 473.

Акти склалися комісіями, які було утворено рішенням виконавчого комітету Іванівської сільської ради від 13 квітня 2022 р. № 16, спираючись на вимоги Порядку 257, а також на виконання розпорядження Чернігівської районної військової адміністрації від 9 квітня 2022 р. № 8 «Про першочергові заходи щодо відновлення населених пунктів». До актів (у більшості випадків) додавалися матеріали фотофіксації пошкоджень / руйнувань, хоча вимог щодо здійснення фотофіксації пошкоджень не було встановлено.

Тобто на території Іванівської об'єднаної територіальної громади було самостійно визначено форму такого акта, а також обсяг інформації, який до такого акта вносився.

Запровадження єдиної примірної форми Акта обстеження, встановлення обов'язковості фотофіксації пошкоджень значно покращило якість інформації, що збирається. Слід зауважити, що деякі акти, що були складені у громаді до кінця червня 2022 р., і матеріали, які до них додавалися, мають досить низьку

якість для візуального сприйняття та в такому вигляді не зможуть бути оцифровані для завантаження в електронні бази даних.

На момент формування аналітичних матеріалів комісіями з обстеження технічного стану об'єктів, які було створено в межах Іванівської об'єднаної територіальної громади, здійснювалася робота щодо оформлення складених раніше актів з урахуванням типової форми, затверджено Порядком 473 (після внесення змін до цього Порядку 14 червня 2022 р.).

Зауважимо, що ці акти комісійного обстеження передаються держателю Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

При цьому громада зацікавлена в якнайшвидшому відновленні пошкодженого майна своїх мешканців. Відповідно, посадовими особами Іванівської об'єднаної територіальної громади продовжується пошук ефективних рішень з метою залучення коштів для відновлення нерухомого майна, у першу чергу житлової нерухомості.

Ця територіальна громада висловила зацікавленість та бажання співпраці в рамках проєкту «Полегшення доступу до житлових рішень для внутрішньо переміщених осіб та людей, які постраждали від військового конфлікту, на рівні громади», який реалізується в межах гранту, наданого проєктом Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень. Фаза II» на підставі договору між Радою Європи та Громадською організацією «Всеукраїнська громадська організація “Хаусінг Юкрейн”», № 8748/2022/GA/1 від 21 липня 2022 р.

Результатом такої співпраці стане запуск у межах цієї територіальної громади електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків). Ця платформа буде динамічною базою даних, вона буде містити детальну інформацію щодо характеру пошкоджень житлової нерухомості, необхідного фінансування для її відновлення, динаміку змін, а також категорію вразливості, до якої відноситься той чи інший власник житла. Крім того, база даних електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) дозволить їм користувачам завантажувати до бази даних результати фотофіксації пошкоджень / руйнувань, іншу документацію, що пов'язана з об'єктом нерухомості.

Також ця платформа стане джерелом інформації для потенційних донорів / грантодавців, адже її розроблено з урахуванням рекомендації міжнародних донорських організацій / грантодавців, з якими вже триває процес перемовин щодо можливої донорської підтримки з метою відновлення житлової нерухомості мешканців територіальної громади.

8. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕЄСТРУ, ЯКИЙ ОБ'ЄДНУВАТИМЕ ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗРУЙНОВАНОГО ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЖИТЛА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОКРЕМОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ (ЦИФРОВОЇ) ПЛАТФОРМИ ЩОДО ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗРУЙНОВАНОГО ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЖИТЛА ТА ЇЇ НАПОВНЕННЯ В ОКРЕМІЙ ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

1. *Щодо запровадження Реєстру пошкодженого та знищеного майна на загальнодержавному рівні.*

Враховуючи, що на даний час Реєстр пошкодженого та знищеного майна працює в обмеженому функціоналі, оцінити його можливості повною мірою неможливо.

Проте, на нашу експертну думку, у результаті дослідження потреб громад із відновлення пошкодженого нерухомого майна, а також враховуючи побажання потенційних грантодавців / донорів, надавачів допомоги, Реєстр пошкодженого та знищеного майна повинно бути створено не тільки як інформаційну базу про фактичні руйнування та пошкодження, а також як джерело інформації потенційним грантодавцям / донорам. Ураховуючи вищесказане, вважаємо за доцільне визначити, що Реєстр пошкодженого та знищеного майна має передбачати можливість додавання такої інформації:

- ▶ категорії вразливості громадян, житлову нерухомість яких пошкоджено або знищено. Це дозволить, по-перше, відразу внести в реєстр інформацію щодо пріоритетності отримання компенсації за пошкоджене або знищене майно, як це пропонується і проєктом Закону, а також розширити коло інформації, що може бути надана потенційним донорам / грантодавцям, які, можливо, матимуть наміри підтримати ту чи іншу категорію постраждалих;
- ▶ можливість додавання постраждалими особами акта обстеження об'єкта, звіту та акта технічного обстеження, а також інших результатів проведених експертиз, отриманих висновків;
- ▶ можливість відображення результатів оцінки збитків, а також потреби у витратах на відновлення, можливість завантаження відповідного акта оцінки;
- ▶ з огляду на те, що пошкоджені об'єкти житлової нерухомості, на жаль, із часом мають природні зміни до погіршення стану, доцільним було б надати можливість відображення в реєстрі динаміки цих змін. Можливо, існуватимуть випадки, коли об'єкт буде частково відновлено, проте процес відновлення не буде завершено, і буде потрібне додаткове фінансування, доцільно також буде відобразити такі зміни в реєстрі.

Варто відзначити, що визначений порядок внесення інформації до Реєстру пошкодженого та знищеного майна встановлює мінімальний рівень верифікації даних, які вносяться до реєстру. Дійсно, верифікація особи, яка подає інформаційне повідомлення, відбувається в повному обсязі, при цьому інформація про сам об'єкт нерухомого майна вноситься фактично зі слів особи, яка її подає. Інформація може мати суб'єктивний характер та не відображати реального стану об'єкта та характеру пошкоджень. У майбутньому це може нести ризик «неякісного джерела інформації» як для держави, так і для потенційних міжнародних грантодавців / донорів.

2. *Щодо нормативного врегулювання питання відшкодування збитків (надання компенсації) за пошкодження або знищення житлової нерухомості, заподіяних унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.*

Враховуючи відсутність затверджених методик визначення шкоди та збитків, що унеможливує проведення належної аналітичної оцінки шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, відповідальним за розробку, затвердження та погодження методик, передбачених Порядком 326, міністерствам (зокрема Мінрегіону, що визначений відповідальним за визначення шкоди та збитків за напрямом «втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою») рекомендовано пришвидшити виконання вимог Порядку 326 у частині затвердження цих нормативних актів.

Під час розроблення методики за напрямом «втрати житлового фонду та об'єктів благоустрою» рекомендується:

- ▶ при визначенні осіб та суб'єктів, які забезпечують проведення оцінки, забезпечити чітке визначення кола осіб та розмежування їх повноважень, що буде відігравати важливу роль у практичному результаті застосування методики;
 - ▶ при визначенні основних інформаційних джерел для проведення оцінки збитків слід враховувати дію чинних постанов Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд» та від 12 квітня 2017 р. № 257 «Про затвердження Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва». Саме на їх підставі наразі складаються акт комісійного обстеження та звіт (акт) про обстеження пошкоджених та/або знищених об'єктів після завдання шкоди з рекомендаціями щодо подальшої експлуатації;
 - ▶ чітко визначити, хто саме приймає рішення щодо проведення оцінки шкоди і збитків і яким шляхом;
 - ▶ розділ методики «Методичні засади визначення розміру збитків, спричинених збройною агресією» повинен включати формули, які нададуть можливість розрахувати реальний розмір завданих збитків. Цей розділ методики повинно бути розроблено найдетальніше з метою неможливості неоднозначного трактування його положень. Адже ця методика і цей розділ зокрема стануть «настільною книгою» для кваліфікованих та уповноважених спеціалістів, які будуть безпосередньо проводити відповідну оцінку та визначати розмір завданих збитків;
 - ▶ визначити, який із видів оцінки для яких цілей повинно бути проведено. Це є важливим фактором для досягнення основної мети – отримання компенсації за завдану шкоду та понесені збитки.
3. *Щодо запровадження локального реєстру пошкодженого та знищеного майна на місцевому рівні.*

У рамках проекту «Полегшення доступу до житлових рішень для внутрішньо переміщених осіб та людей, які постраждали від військового конфлікту, на рівні громади», який реалізується в межах гранту, наданого проектом Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень. Фаза II» на підставі договору між Радою Європи та Громадською організацією «Всеукраїнська громадська організація "Хаусінг Юкрейн"», № 8748/2022/GA/1 від 21 липня 2022 р., реалізовано запровадження електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків), що являє собою місцевий (локальний) реєстр пошкодженої та зруйнованої житлової нерухомості. Проектом за грантом перед-

бачається, що електронна (цифрова) платформа пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) буде більш динамічною базою даних, адже вона містить детальну інформацію щодо характеру пошкоджень житлової нерухомості, необхідного фінансування для її відновлення, динаміку змін, а також категорію вразливості, до якої відноситься той чи інший власник житла. Крім того, база даних електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) дозволить її користувачам завантажувати до бази даних результати фотофіксації пошкоджень / руйнувань, іншу документацію, що пов'язана з об'єктом нерухомості.

З огляду на зазначене, а також з метою забезпечення належного функціонування електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) в окремій територіальній громаді та нормативного врегулювання її функціонування, об'єднаній територіальній громаді пропонується затвердити / прийняти такі нормативні документи:

1. Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків).

2. Наказ про запровадження електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків), призначення відповідальних осіб за її ведення та надання прав доступу до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків).

3. Ввести в дію Інструкцію користувача електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків), розроблену та надану розробником програмного продукту.

Так, Положенням про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) пропонується передбачити:

- ▶ механізм отримання прав доступу відповідальної особи до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);
- ▶ функціональні обов'язки особи, відповідальної за внесення інформації до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);
- ▶ отримання згоди на обробку персональних даних від власників нерухомого майна, інформація про яких вноситься до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);
- ▶ підстави та періодичність оновлення інформації електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);

- ▶ вимоги до документів, що завантажуються відповідальними особами до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);
- ▶ відповідальність осіб, на яких покладаються обов'язки щодо внесення інформації до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків).

Експертами були підготовлені проекти відповідних документів, які можуть бути використані територіальними громадами, а саме:

- ▶ проект Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області;
 - ▶ проект Наказу про запровадження електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області, призначення відповідальних осіб за її ведення та надання прав доступу до реєстру електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків);
4. *Щодо організації співпраці територіальних громад із потенційними донорськими організаціями / грантодавцями.*

Аналіз роботи міжнародних гуманітарних та благодійних організацій свідчить про різноманітність механізмів організації ними роботи з одержувачами допомоги.

Відповідно, для організації процесу взаємодії між територіальною громадою та спонсорською (донорською) організацією / грантодавцем доцільним буде перш за все встановити партнерські відносини. Визначити механізм взаємодії, контактних осіб тощо.

Тому, на нашу експертну думку, першим кроком в організації та встановленні партнерських відносин має бути підписання Меморандуму про взаємодію та порозуміння. Проект відповідного меморандуму, що може бути використаний у роботі, додається.

Під час підготовки цих аналітичних матеріалів експертами були проведені декілька зустрічей та консультацій із потенційними міжнародними донорами / грантодавцями, які в своїй практиці взаємодіють як з органами державної влади України, так і з органами місцевого самоврядування. За результатами проведених консультацій можна зробити висновок, що кожна донорська організація / грантодавець зацікавлена в отриманні всебічного контролю за станом використання коштів наданої ними допомоги та їх цільовим використанням.

Також для більшості донорських організацій / грантодавців найбільш доцільним механізмом фінансування відновлення об'єктів нерухомого майна вбачається механізм перерахування коштів безпосередньо на рахунки власників такого майна. Проте з метою встановлення контролю за станом використання коштів пропонується запровадити рахунки зі спеціальним режимом

використання. Такий механізм передбачає списання коштів із рахунку одержувача за окремим розпорядженням територіальної громади та виключно за умови підтвердження укладення відповідного договору на придбання матеріалів або виконання робіт.

Такий механізм не новий, він широко використовується у практиці фінансування надання грошової компенсації певним громадянам для придбання або будівництва ними житла. Зокрема, такий механізм застосування рахунка із спеціальним режимом використання застосовано в Порядку виплати грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 р. № 615. Такі рахунки відкриваються в банках, через які здійснюється виплата пенсій, грошової допомоги, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та заробітної плати працівникам бюджетних установ (відбір здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1231). Для організації співпраці між відповідною банківською установою та територіальною громадою необхідно встановити партнерські відносини шляхом підписання договору про співпрацю (примірна форма договору додається до цих аналітичних матеріалів).

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ЗАКОНОПРОЄКТИ, ЯКІ БУЛО ПРОАНАЛІЗОВАНО ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ АНАЛІТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Порядок відбору банків, через які здійснюється виплата пенсій, грошової допомоги, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та заробітної плати працівникам бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1231 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1151).
3. Порядок проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 р. № 257.
4. Порядок виплати грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 р. № 615.
5. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією російської федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 767.
6. Порядок надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією російської федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 947 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 767).
7. Порядок подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380.
8. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326.

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 470 «Про внесення змін до Порядку затвердження проєктів будівництва і проведення їх експертизи».
10. Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 473.
11. Порядок виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 474.
12. Правила утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджені наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17 травня 2005 р. № 76.
13. Настанова з визначення вартості проведення робіт з оцінки технічного стану та експлуатаційної придатності об'єктів будівництва, затверджена наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 30 квітня 2022 р. № 67.
14. Методика проведення обстеження та оформлення його результатів, затверджена наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 6 серпня 2022 р. № 144.
15. Розпорядження Чернігівської районної військової адміністрації від 9 квітня 2022 р. № 8 «Про першочергові заходи щодо відновлення населених пунктів».
16. Рішення виконавчого комітету Іванівської сільської ради від 13 квітня 2022 р. № 16.
17. Рішення Іванівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області від 29 серпня 2022 р. № 50.
18. Рішення Іванівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області від 29 серпня 2022 р. № 51.
19. Проєкт Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» (законопроєкт 7198 від 24 березня 2022 р.).

ДОДАТОК 1 ДО АНАЛІТИЧНОЇ ДОВІДКИ

(проект наказу про запровадження електронної (цифрової) платформи)

_____ СІЛЬСЬКА РАДА
_____ РАЙОНУ _____ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

Про запровадження електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

З метою підтримки _____ об'єднаної територіальної громади, зокрема її мешканців, житло яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації проти України, та реалізації проєктів з відновлення індивідуальних житлових будинків на території _____ об'єднаної територіальної громади, у тому числі за рахунок та з залученням коштів міжнародних донорів / грантодавців, **НАКАЗУЮ:**

1. Запровадити та привести в дію електронну (цифрову) платформу пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ об'єднаної територіальної громади.

2. Затвердити Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області, що додається.

3. _____ (відділ, управління чи посадова особа, кому це доручається) забезпечити:

– належний контроль за запровадженням електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ об'єднаної територіальної громади;

– належне внесення (перенесення) до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ об'єднаної територіальної громади наявної інформації про пошкоджене та/або знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації проти України, нерухоме майно (індивідуальні житлові будинки) в строк до _____.

4. Визначити _____ (зазначається, кого саме) відповідальною (-ними) особою (-ами) (може бути посада чи структурний підрозділ) за ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ об'єднаної територіальної громади та надання доступу до неї уповноваженим користувачам.

5. _____ (кому це доручається) довести цей наказ до відома _____ (кому цей наказ має бути доведено).

6. _____ забезпечити отримання згоди на обробку персональних даних від громадян, інформація про пошкоджене / знищене майно яких вноситься до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ об'єднаній територіальній громаді за формою, визначеною Положенням про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на _____.

Голова

ДОДАТОК 2 ДО АНАЛІТИЧНОЇ ДОВІДКИ

(проект Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом _____ від № _____

**Положення про порядок ведення електронної (цифрової)
платформи пошкодженого / знищеного майна
(індивідуальних житлових будинків)
_____ територіальної громади
_____ області**

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок організації роботи електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) в _____.

1.2. Електронна (цифрова) платформа пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ (далі – електронна платформа) – це база даних пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків), що містить у собі інформацію про майно, яке було знищено або зазнало пошкоджень унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації проти України, характер руйнувань та пошкоджень, власників такого майна, у тому числі належність їх до визначеної категорії вразливості, результати фотофіксації пошкоджень та руйнувань, а також іншу інформацію, що може бути передана та використана потенційними благодійниками, донорськими та іншими організаціями для відновлення такого пошкодженого / знищеного майна.

1.3. Технічним адміністратором електронної платформи є _____

1.4. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться на підставі наказу _____.

2. Отримання прав доступу відповідальної особи до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

2.1. Особа (особи), відповідальна за ведення роботи з електронною платформою визначається наказом _____.

2.2. Відповідні права та обов'язки особи, на яку покладається обов'язок роботи з електронною платформою, відображаються в посадовій інструкції такої відповідальної особи.

2.3. Особа, відповідальна за ведення роботи з електронною платформою та за внесення інформації до електронної платформи, зобов'язана пройти навчання з користування електронною платформою, яке буде здійснюватися спеціалістами, які розробляли електронну платформу.

2.4. Після призначення відповідальній особі передається код доступу до електронної платформи (логін та пароль).

3. Зобов'язання особи, відповідальної за внесення інформації до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

3.1. Особа, відповідальна за внесення інформації до електронної платформи, зобов'язана:

- забезпечити внесення до електронної платформи інформації щодо пошкодженого / знищеного майна жителів _____ територіальної громади;
- забезпечити отримання згоди на обробку персональних даних від жителів _____ територіальної громади за формою згідно з додатком 1 до цього Положення;
- забезпечувати оновлення інформації, внесеної до електронної платформи, у міру необхідності, а також за зверненням відповідного власника (власників) пошкодженого / знищеного майна;
- забезпечити повноту та достовірність внесеної інформації на підставі наявних даних та документів.

3.2. Особа, відповідальна за внесення інформації до електронної платформи, здійснює таке внесення інформації згідно з Інструкцією користувача електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області, затвердженої наказом (рішенням) _____.

4. Згода на обробку персональних даних від власників нерухомого майна, інформація про яких вноситься до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

4.1. Враховуючи, що інформація, яка міститься в електронній платформі, у майбутньому буде передаватися донорським, благодійним та іншим організаціям з метою отримання фінансування для відновлення знищеного / пошкодженого майна, в обов'язковому порядку за кожним об'єктом нерухомого майна має бути отримано згоду на обробку персональних даних.

4.2. Згода на обробку персональних даних підписується кожним із співвласників такого нерухомого майна, сканується та додається до інформації про об'єкт нерухомого майна.

5. Підстави та періодичність оновлення інформації в електронній (цифровій) платформі пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

5.1. Оновлення інформації в електронній платформі здійснюється відповідальною особою:

- за власною ініціативою, на підставі документального підтвердження зміни інформації, що міститься в електронній платформі;
- на підставі звернення власника (власників) зруйнованого / пошкодженого майна.

5.2. Зміни до інформації, що містяться в електронній платформі, вносяться не пізніше ніж протягом _____ робочих днів після відповідного звернення або отримання відповідальною особою документів, що підтверджують необхідність внесення таких змін.

6. Вимоги до документів, що завантажуються відповідальними особами до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

6.1. Копії документів (фото, скановані копії) мають бути якісними та розбірливими.

6.2. Не допускається внесення до інформаційної платформи документів, якість яких не дозволяє їх прочитати або переглянути.

6.3. У разі якщо наявні у відповідальній особи документи (фото, скановані копії) низької якості, що значно знижує їх інформативність, відповідальна особа вживає заходів щодо отримання відповідних документів кращої якості (звернення до власників майна, самостійне сканування, фотографування тощо).

7. Відповідальність осіб, на яких покладаються обов'язки щодо внесення інформації до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків)

7.1. Відповідальна особа несе відповідальність за виконання своїх обов'язків відповідно до вимог чинного законодавства.

7.2. Відповідальна особа несе відповідальність за правильність внесення інформації до електронної платформи, проте не несе відповідальності за достовірність наданих їй документів.

Додаток 1 до

Положення про порядок ведення електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) _____ територіальної громади _____ області

Згода на обробку персональних даних

(Зазначаються всі власники об'єкта нерухомого майна)

Я _____
_____ (прізвище, ім'я та по батькові особи)

_____ (реєстраційний номер облікової картки платника податків)

Паспорт серія _____, _____ номер, ким виданий _____

Адреса фактичного проживання _____

Контактний номер телефону _____

Електронна адреса (за наявності) _____

Є власником(власниками) нерухомого майна, що знаходиться за адресою:

_____ ,
а саме: _____ (зазначається, яке саме нерухоме майно)

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» надаємо згоду на обробку наших персональних даних з метою внесення інформації до електронної (цифрової) платформи пошкодженого / знищеного майна (індивідуальних житлових будинків) і не заперечуємо проти передачі наших персональних даних донорським, благодійним та іншим організаціям з метом отримання фінансування відновлення нашого пошкодженого / знищеного майна, а також в інших випадках, передбачених законодавством України та умовами укладених _____ територіальною громадою договорів, коли поширення / передача персональних даних є необхідними з огляду на функції, повноваження та зобов'язання _____ територіальної громади у відповідних правовідносинах, не повідомляючи нас. Підтверджуємо, що нам повідомлено інформацію, передбачену частиною другою ст. 12 вказаного Закону, та є зрозумілими всі права як суб'єкта персональних даних, визначені ст. 8 цього ж Закону.

Закон України «Про захист персональних даних». Стаття 8. Права суб'єкта персональних даних

1. Особисті немайнові права на персональні дані, які має кожна фізична особа, є невід'ємними і непорушними.

2. Суб'єкт персональних даних має право:

1) знати про джерела збирання, місцезнаходження своїх персональних даних, мету їх обробки, місцезнаходження або місце проживання (перебування) володільця чи розпорядника персональних даних або дати відповідне доручення щодо отримання цієї інформації уповноваженим ним особам, крім випадків, встановлених законом;

2) отримувати інформацію про умови надання доступу до персональних даних, зокрема інформацію про третіх осіб, яким передаються його персональні дані;

3) на доступ до своїх персональних даних;

4) отримувати не пізніше як за тридцять календарних днів з дня надходження запиту, крім випадків, передбачених законом, відповідь про те, чи обробляються його персональні дані, а також отримувати зміст таких персональних даних;

5) пред'являти вмотивовану вимогу володільцю персональних даних із запереченням проти обробки своїх персональних даних;

6) пред'являти вмотивовану вимогу щодо зміни або знищення своїх персональних даних будь-яким володільцем та розпорядником персональних даних, якщо ці дані обробляються незаконно чи є недостовірними;

7) на захист своїх персональних даних від незаконної обробки та випадкової втрати, знищення, пошкодження у зв'язку з умисним приховуванням, ненаданням чи несвоєчасним їх наданням, а також на захист від надання відомостей, що є недостовірними чи ганьблять честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи;

8) звертатися із скаргами на обробку своїх персональних даних до Уповноваженого або до суду;

9) застосовувати засоби правового захисту в разі порушення законодавства про захист персональних даних;

10) вносити застереження стосовно обмеження права на обробку своїх персональних даних під час надання згоди;

11) відкликати згоду на обробку персональних даних;

12) знати механізм автоматичної обробки персональних даних;

13) на захист від автоматизованого рішення, яке має для нього правові наслідки.

Частина 2 статті 12. Збирання персональних даних

2. Суб'єкт персональних даних повідомляється про володільця персональних даних, склад та зміст зібраних персональних даних, свої права, визначені

цим Законом, мету збору персональних даних та осіб, яким передаються його персональні дані:

в момент збору персональних даних, якщо персональні дані збираються у суб'єкта персональних даних;

в інших випадках протягом тридцяти робочих днів з дня збору персональних даних.

Дата _____

ПІБ, підпис
(підписують усі співвласники)

ДОДАТОК 3 ДО АНАЛІТИЧНОЇ ДОВІДКИ

(проект Меморандуму про взаємодію та порозуміння)

<p style="text-align: center;">МЕМОРАНДУМ про партнерство та співробітництво між</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p style="text-align: center;">_____ територіальною громадою</p> <p>_____ 20__</p> <p>_____ (далі – Організація), в особі _____, який діє на підставі _____, з однієї сторони, та</p> <p>_____ (далі – Громада) в особі _____, що діє на підставі _____, з іншої сторони,</p> <p>(далі – разом іменовані Сторони та окремо – Сторона),</p> <p>усвідомлюючи, що встановлення ефективного співробітництва через механізм постійних і прозорих контактів та обміну інформацією відповідає інтересам обох Сторін, та</p>	<p style="text-align: center;">MEMORANDUM on partnership and cooperation between</p> <p style="text-align: center;">and</p> <p style="text-align: center;">_____ territorial community</p> <p>_____ 20__</p> <p>_____ (hereinafter referred to as the Agency), represented by _____, acting pursuant to the _____, as one party, an</p> <p>_____ (hereinafter referred to as Community) represented by _____, acting on the basis of _____, as the second party, (hereinafter collectively referred to as the «Parties» and each separately – as the «Party»)</p> <p>recognizing that establishment of an efficient cooperation through the mechanism of permanent and transparent contacts and exchange of information corresponds to the interests of both Parties,</p>
--	--

<p>визначаючи важливість проведення спільних заходів та реалізації міжнародних проєктів, що сприятиме виконанню завдань, покладених на Сторони;</p> <p>уклали цей Меморандум про наступне:</p> <p style="text-align: center;">Стаття 1. Мета</p> <p>1.1. Співробітництво Сторін спрямовано на забезпечення планування, розробки та реалізації проєктів щодо механізмів забезпечення житлом осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 2. Завдання</p> <p>Для виконання мети Сторони:</p> <p>2.1. Визначають відповідальних осіб з обох сторін з метою виконання завдань відповідно до цього Меморандуму.</p> <p>2.2. Надають взаємну допомогу в організації та проведенні семінарів, конференцій, ділових зустрічей.</p> <p>2.3. Проводять координаційну роботу при реалізації спільних заходів та проєктів.</p> <p>2.4. Спільно розробляють концептуальні записки, пропозиції та проєкти щодо механізмів забезпечення житлом ВПО та осіб, які постраждали внаслідок конфлікту.</p>	<p>acknowledging the importance of conducting joint events and the realization of international projects that will contribute to performance of tasks entrusted to Parties;</p> <p>conclude this Memorandum as follows:</p> <p style="text-align: center;">Article 1. Objective</p> <p>1.1 The cooperation between the Parties is aimed at facilitating design, development and implementation of projects on mechanisms of providing affected by armed aggression of the Russian Federation people with housing.</p> <p style="text-align: center;">Article 2. Tasks</p> <p>To comply with the objective, Parties will:</p> <p>2.1. Designate responsible persons from both Parties for the purpose of carrying out functions under this MoU;</p> <p>2.2. Provide mutual assistance in organizing and conducting workshops, conferences and business meetings;</p> <p>2.3. Conduct coordinative work when implementing joint events and projects;</p> <p>2.4. Jointly develop projects on mechanisms of providing affected by armed aggression of the Russian Federation people with housing.</p>
--	---

<p>2.5. Спільно шукають можливості для фінансування реалізації спільно розроблених проєктів.</p> <p>2.6. Обмінюються наявною в їх розпорядженні інформацією з питань, що становлять взаємний інтерес.</p> <p>2.7. Розміщують інформацію про партнерство та співробітництво на своїх вебсторінках.</p> <p>2.8. Здійснюють контроль за виконанням спільних домовленостей Меморандуму.</p> <p>2.9.....</p> <p>2.10.....</p>	<p>2.5. Jointly pursue funding opportunities for proposals jointly developed;</p> <p>2.6. Exchange available information of common interest;</p> <p>2.7. Place information regarding partnership and cooperation on their webpages;</p> <p>2.8. Control the execution of joint agreements of the Memorandum.</p> <p>2.9.....</p> <p>2.10.....</p>
<p style="text-align: center;">Стаття 3. Зміни та доповнення до Меморандуму</p>	<p style="text-align: center;">Article 3. Changes and Amendments to the Memorandum</p>
<p>3.1. Усі зміни та доповнення до цього Меморандуму можуть бути внесені за взаємною згодою Сторін, які оформлюються додатковою угодою.</p> <p>3.2. Додаткові угоди та додатки до Меморандуму є його невід'ємною частиною, якщо вони викладені в письмовій формі і підписані Сторонами.</p>	<p>3.1. All changes and amendments to this Memorandum are subject to mutual consent of the Parties and shall be documented by the respective addendum hereto.</p> <p>3.2. Addendum and appendices hereto constitute its integral part provided that they are submitted in a written form and signed by both Parties.</p>
<p style="text-align: center;">Стаття 4. Заключні положення</p> <p>4.1. Цей Меморандум укладений терміном на ____ роки (з можливим продовженням) та набуває чинності з моменту його підписання обома Сторонами.</p>	<p style="text-align: center;">Article 4. Miscellaneous</p> <p>4.1 This Memorandum is concluded for a period of ____ years (with the possibility for extension) shall become effective upon its signing by the Parties hereto.</p>

<p>4.2. Цей Меморандум не має обов'язкової юридичної сили та не покладає на Сторони, що його підписали, будь-яких фінансових зобов'язань.</p> <p>4.3. Жодне положення цього Меморандуму не передбачає та не може вважатися таким, згідно з яким одна зі Сторін є агентом іншої Сторони, та не уповноважує жодну зі Сторін брати на себе будь-які зобов'язання чи укласти будь-які домовленості в інтересах або від імені іншої Сторони.</p> <p>4.4. Будь-яка зі Сторін може припинити дію цього Меморандуму шляхом направлення письмового повідомлення іншій Стороні про свій намір припинити його дію. У такому разі Меморандум припиняє свою дію через один місяць із дати отримання такого письмового повідомлення.</p> <p>4.5. Розбіжності, що можуть виникнути під час реалізації положень цього Меморандуму, вирішуються виключно за взаємною згодою Сторін шляхом переговорів.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 5. Примірники</p> <p>5.1. Цей Меморандум підписано у 2 (двох) примірниках англійською та українською мовами, по одному кожній зі Сторін.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 6. Юридичні адреси та підписи Сторін:</p>	<p>4.2. This Memorandum does not have binding legal effect and does not impose any financial obligations on the Parties hereto.</p> <p>4.3. Nothing in this Memorandum is intended to, or shall be deemed to constitute either Party as the agent (representative) of the other Party, nor authorize either of the Parties to make any commitments or to reach any agreements for or on behalf of the other Party.</p> <p>4.4. Each Party is entitled to terminate this Memorandum by sending a respective notice to the other Party. In such a case, the Memorandum shall become ineffective one month following the date of the other Party's receipt of such a written notice.</p> <p>4.5. Discrepancies that might arise during fulfillment of the terms hereof shall be resolved exclusively by mutual consent of the Parties by conducting negotiations.</p> <p style="text-align: center;">Article 5. Copies</p> <p>5.1. This Memorandum has been signed in two (2) copies in English and Ukrainian, one copy for each Party.</p> <p style="text-align: center;">Article 6. Registered Addresses and Signatures of the Parties:</p>
--	--

ДОДАТОК 4 ДО АНАЛІТИЧНОЇ ДОВІДКИ

(примірна форма договору про співпрацю між банківською установою і територіальною громадою)

Договір про співпрацю

м. _____ « _____ » _____ 20 ____ р.

Сторона 1: _____ територіальна громада, в особі _____, що діє на підставі _____, з однієї сторони, та

Сторона 2: _____ (далі – Банк), в особі _____, який діє на підставі _____, з другої сторони, надалі разом за текстом цього Договору – Сторони, уклали цей Договір про наступне:

Визначення термінів:

Програма – Програма надання підтримки для відновлення житла мешканцям _____ територіальної громади _____ (ззначається назва відповідної програми, проекту або назва договору, відповідно до якого надається підтримка мешканцям територіальної громади);

громадянин – громадянин України який, відповідно до _____ (ззначається назва відповідних програми, проекту або назва договору, відповідно якого надається підтримка мешканцям територіальної громади) претендує на / отримує підтримку;

Договір використання – договір про _____ (ззначається назва договору і наводиться його короткий опис залежно від цільового призначення підтримки – придбання матеріалів / будівництво / ремонт);

Банк – _____, з усіма його структурними підрозділами (центральный апарат, регіональні управління та філії / відділення із підпорядкованими їм установами)*;

Договір про відкриття та обслуговування банківського рахунку фізичної особи (далі – **договір банківського рахунку**) – договір про відкриття та обслуговування поточного рахунку громадянина, що укладається між Банком та громадянином за формою, наведеною в Додатку до цього Договору (до проекту бажано додати проект відповідного договору, адже рахунок буде зі спеціальним режимом використання, відповідно в такому договорі це вже має бути зазначено);

Підтримка _____ (ззначається, на підставі чого громадянам надається фінансування, у якому обсязі та за яким цільовим призначенням).

* До договору надається перелік відділень банку з вказівкою адреси та контактні телефони.

1. Предмет і мета Договору

1.1 Сторони домовились про порядок спільної взаємодії з реалізації Програми.

1.2. Відповідно до умов Програми одержувачі підтримки відкривають у Банку рахунок зі спеціальним режимом використання.

2. Обов'язки Сторони 1

2.1. Сторона 1 зобов'язується:

2.1.1. Передавати Банку інформацію про переліки громадян, які планують відкрити рахунок зі спеціальним режимом використання відповідно до умов цього Договору.

2.1.2. Направляти до Банку громадян для укладання договорів банківського рахунку.

2.1.3. Сприяти укладенню між Банком та громадянами договорів банківського рахунку, у якому обов'язково повинно бути передбачено умову щодо безспірного списання Стороною 2 з поточного рахунку громадян коштів відповідно до Договору використання при отриманні від Сторони 1 листів-розпоряджень за формою, наведеною в Додатку (*таку форму бажано узгодити індивідуально з банком*).

2.1.4. Надавати та забезпечити надання, у разі потреби, копій Договорів про використання, засвідчених уповноваженою особою Сторони 1, іншої необхідної Банку інформації щодо обслуговування поточних рахунків громадян.

2.1.5. Повідомляти Банк про всі зміни в документах Сторони 1, що стосуються предмета цього Договору.

3. Обов'язки Банку

3.1. Банк зобов'язується:

3.1.1. Відкрити поточний рахунок громадянину в національній валюті згідно з тарифами Банку, якими передбачено (*мають бути визначені за результатами перемовин з Банком*):

- відкриття поточного рахунку – згідно з чинними тарифами Банку;
- перерахування коштів всередині Банку – входить до вартості відкриття поточного рахунку;
- перерахування коштів в інші установи Банку – входить до вартості відкриття поточного рахунку;
- перерахування коштів з рахунку в інші банки – входить до вартості відкриття поточного рахунку;
- нарахування відсотків на залишки грошових коштів на рахунку – згідно з чинними тарифами Банку.

...

3.1.2. Не пізніше одного банківського дня, після дня надходження письмового листа-розпорядження Сторони 1, перерахувати визначені Стороною 1 суми коштів з рахунків громадян на відповідні рахунки, вказані Стороною 1.

3.1.3. Після підписання між Банком та громадянином договору про відкриття та обслуговування поточного рахунку громадянина не проводити ніяких дій за поточними рахунками громадянина, а саме: видача, перерахування коштів, зміни номера поточного рахунку тощо – без погодження зі Стороною 1.

3.1.4. Повідомляти про рух коштів по рахунках громадян шляхом надсилання письмового повідомлення на електронну адресу Сторони 1, якщо відбувся рух коштів по рахунках, а також на письмовий запит Сторони 1 надавати інформацію про залишок коштів на рахунках.

4. Права Сторін

4.1. Права Сторони 1.

4.1.1. Безперешкодно отримувати від Банку будь-яку інформацію та документацію щодо руху коштів відповідно до умов цього Договору.

4.1.2. Надавати Банку письмові листи-розпорядження щодо обслуговування коштів у межах цього Договору.

4.1.3. Вносити зміни у свої листи-розпорядження до виконання Банком договірних списання згідно з договором банківського рахунку, укладеного між Банком та громадянином.

4.2. Права Банку.

4.2.1. Отримувати від Сторони 1 необхідну для здійснення своїх функцій інформацію відповідно до умов цього Договору.

4.2.2. Вносити пропозиції Стороні 1 щодо організаційного забезпечення виконання умов цього Договору.

4.2.3. Не виконувати операції, якщо надані документи не відповідають вимогам цього Договору або чинного законодавства України.

4.2.4. При отриманні письмових листів-розпоряджень здійснювати операції, пов'язані з обслуговуванням коштів громадян, відповідно до умов договору банківського рахунку, укладеного між банком та громадянином.

5. Строк дії Договору

5.1. Цей Договір вступає в силу з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін, скріплення печатками Сторін та діє до «___» _____ 20___ року, але в будь-якому разі до повного виконання Сторонами своїх зобов'язань за ним.

5.2. Цей Договір може бути пролонгований (продовжений) Сторонами за взаємною згодою шляхом укладення додаткового договору про внесення змін та/або доповнень до цього Договору.

5.3. Дострокове розірвання цього Договору здійснюється за взаємною згодою Сторін шляхом укладення договору про дострокове розірвання цього Договору. Сторона, яка бажає достроково розірвати цей Договір, не пізніше ніж за 30 календарних днів до бажаного дня дострокового розірвання Договору зобов'язана надіслати іншій Стороні письмовий лист із відповідною пропозицією.

6. Відповідальність Сторін

6.1. Сторони несуть відповідальність за невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків за цим Договором згідно із законодавством України.

6.2. У випадку порушення терміну перерахування коштів з рахунку громадянина на відповідні рахунки, відповідно до умов договору банківського рахунку, укладеного між Банком та громадянином, та при отриманні письмових листів-розпоряджень Сторони 1 (відповідно до умов договірною списання, встановлених у договорі банківського рахунку) Банк сплачує на рахунок Сторони 1 пеню в розмірі _____ від суми платежу за кожен день прострочення.

7. Порядок розв'язання спорів та суперечок

7.1. Усі спірні питання Сторони вирішують шляхом переговорів та взаємних консультацій. Спірні питання, за якими Сторони не досягли згоди, вирішуються відповідно до чинного законодавства України в господарському суді.

7.2. Сторони визначають, що всі ймовірні претензії за цим Договором повинні бути розглянуті Сторонами протягом 30 банківських днів з моменту отримання претензії.

8. Зміна умов Договору

8.1. Умови цього Договору мають однакову зобов'язальну силу для Сторін і можуть бути змінені за взаємною згодою Сторін.

8.2. Сторони зобов'язані скласти додатковий договір до цього договору із внесенням змін і доповнень до цього Договору в разі змін у законодавстві, які впливають на зміст правовідносин Сторін, що впливають з цього Договору, у термін не пізніше ніж через 1 місяць з дня набрання чинності нормативно-правовим актом, яким передбачені такі зміни.

8.3. Жодна зі Сторін не має права передавати свої права за цим Договором третій особі.

9. Умови узгодження зв'язку між Сторонами

9.1. З метою координації співпраці за цим Договором, Сторони призначають контактних осіб:

_____ (ПІБ, електронна адреса, номер телефону) – від Сторони 1;

_____ (ПІБ, електронна адреса, номер телефону) – від Сторони 2.

10. Інші умови

10.1. Цей Договір складено у двох оригінальних примірниках українською мовою, по одному для кожної зі Сторін.

10.2. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

11. Додатки до Договору

11.1. До цього Договору додаються:

1)....

11.2. Додатки до цього Договору є його невід'ємними частинами.

Адреси, реквізити та підписи Сторін

АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ

ПРО СТАН І НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ОЦІНКИ ЗБИТКІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗНИЩЕНОГО МАЙНА ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Доповідь підготовлена в межах проєкта
Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні:
розробка тривалих рішень. Фаза II»

Видається в авторській редакції

Коректор *О. І. Новохацька*
Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 02.11.2022.
Формат 60×84/16. Папір крейдований. Гарнітура Myriad Pro.
Обл.-вид. арк. 3. Ум. друк. арк. 3,6. Тираж 100 прим.
Вид. № 3061

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80-А, Харків, 61002, Україна
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017

